

C. S. W.

88

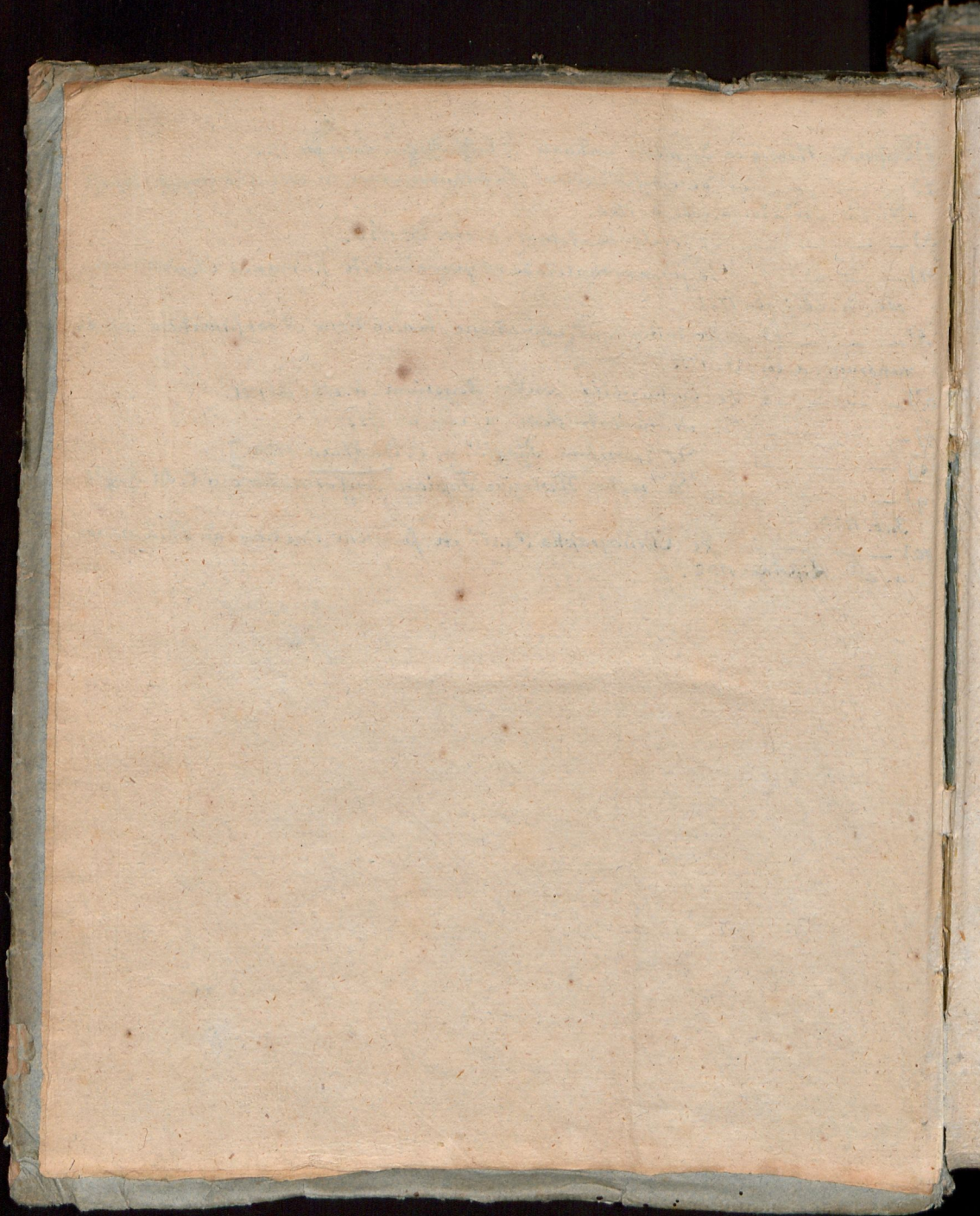
- 1.)
- 2.)
- 3.)
- 4.)
- 5.)
- 6.)
- 7.)
- 8.)
- 9.)
- 10.)

Nf. 117.

- Kubjunt.
- 1.) Disertatio Theologica de morte naturali. a. C. M. Pfaffio. Tubingae. 1722.
 - 2.) — — — — — De confirmatione Catechumenorum in ecclesiis August. Confess:
addictis usitata. a. eod: ib: 1723.
 - 3.) — — — — — De coelo beatorum. a. eod: ib: 1722.
 - 4.) — — — — — De impersonalitate et perpetuitate humanae Christi natu-
rae. a. eod: ib: 1722.
 - 5.) — — — — — De initiatione, expiatione, benedictione et confirmatione catechu-
menorum. a. eod: ib: 1722.
 - 6.) — — — — — De Eucharistia contra Rogerium. a. eod: ib: 1721.
 - 7.) — — — — — De Nativitate Iesu. a. eod: ib: 1722.
 - 8.) — — — — — De erroribus Pfaffii. a. C. Althaus. 1722.]
 - 9.) — — — — — De recta Theologiae Typicae conformatione a. C. M. Pfaffio.
Tub. 1723.
 - 10.) — — — — — De Cheirographo Pauli in favorem Onesimi ad Philemonem.
a. eod: Lipsiae. 1732.

307

6.
2

Q. D. B. U.

DISSERTATIONEM HANC THEOLOGICAM
D E

**CONFIRMATIONE
CATECHUMENORUM**

*IN ECCLESIIS AUGUSTANÆ
CONFESSIONIS*

usitatâ

ITEMQUE DE

CONFIRMATIONE ANGLICANA

P R Æ S I D E

**CHRISTOPH. MATTHÆO
PFAFFIO,**

Doctore & Professore Theologo atque Cancellario
in Aulâ novâ

DEFENDENT

- M. GEORG JSRAEL PRÆMER, *Thermiferinus.*
- M. JOHAN. PHIL. HASENMAYER, *Heimsheimensis.*
- M. JOHANNES ROMINGER, *Ebingensis.*

TUBINGÆ

imprimebat JOSEPHUS SIGMUNDUS

A. M DCC XXIII.

..

no. 189.

UBi post absolutum hoc schediasma, quæ in eodem diximus, mente repetimus atque contemplationi nostræ de novo sistimus, hæc *imulæ* loco addenda & monenda nobis visa fuere. Et p. quidam 4. sub finem primæ notæ hæc addi velimus: *Adde AMBROSIUM de bono mortis C. 2. P. 8. lineâ ultimâ post 1. Cor. XV. 20. adice: 51. P. 13. l. 14. pro ad preces Ducis AREMBERGII pone: jussu Principis EUGENII.* Ita enim videre est ex literis ad Remondum datis Recueil P. 2. p. 155. Jam adde ad notam ultimam: *Ceterum LEIBNITIIUS Gallicè primùm Monadologiam istam aliter licet inflexam, enarravit sub titulo: Principes de la nature & de la Grace fondez en raison, qua exhibet Europe savante A. 1718. mense Nov. art. 6. T. 7. P. 1. p. 101. sqq. P. 16. ad l. 24. ad vocem suscitâsse velim poni hanc notam: Est quidem Theologorum insignis numerus, qui existimant, Joh. V. 25. de resurrectione spiritali agere. Et inter hos JO. quoque BRENTIUS noster eminet. Sed comma 28. de resurrectione corporali explicans contra Socinianos iidem. Vide CHRISTOPH. WOELFLINI Exercit. in Joh. p. 156. 160. 161. Nec est, quòd multum curemus ea, qua HERM. DEUSINGIUS pec. diff. in hunc locum scriptâ & Bibliothecæ Historico-Philologico-Theologicæ Bremensi Class. 1. Fasc. 6. num. 2. p. 804. sqq. ante aliquot annos inserta monuit, de duplici gentium vivificatione in hoc loco Johanneo agi putans. Non vacat enim jam, in prolixam rerum explicationem heic descendere. P. 29. l. 7. lege CALVOERII. P. 32. l. 8. lege separationem. P. 43. in notâ tertîâ nescio, quî lapsus fuerit calamus noster, ut nomina confunderimus. Itaque ergo pro RHENFERDIO lege VITRINGA. Sed hæc sufficiant.*

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

PRAELOQUIUM.

Ogitaveramus quidem, *lector benevole*, tractationem illam synopticam de initiatione, expiatione, benedictione & confirmatione Catechumenorum ita instituire, ut à primis inde Ecclesiae plantatae temporibus initium sumendo juxta seculorum iremus ordinem & per antiquas istas Ecclesias citato gressu decurrentes denique in *confirmatione* istâ *Evangelicâ* pedem sisteremus, illiusque origines, indolem atque præstantiam methodumque illam asceticam, quâ ad præstantissimam catechumenorum excitationem & sanctificationem inflecti illa amat, curatius edissereremus atque enarraremus. Ast, ut instituti nostri rationes paulisper jam immutemus, & ordine retrogrado à dissertatione illâ postremâ, quam in prodromo sub finem anni

A

prioris

prioris edito promissimus, initium tractationis faciamus, eorum nos jubet studium atque curiositas, qui sine ambagibus mox ad rem ipsam pergere atque de confirmatione Evangelicâ ante omnia informari cupiunt. Ita verò jam de eâdem agemus, ut primo loco ista scripturæ sanctioris loca evolva-
 mus, quæ confirmatio Evangelica innitur & confirmari amat, secundo loco eas ordinationes ecclesiasticas recenseamus, quæ commendata illa & in Ecclesiis purioribus instituta est, tertio capite ea Theologorum præstantissimorum testimonia recenseamus, qui eandem suo prudentiore calculo approbârunt, quarto, quæ à confirmatione Pontificiâ illa infinitis modis distet, demonstremus, denique verò etiam, quæ à Ministris Evangelii illa ritè inflectenda, quæ cautelæ hîc adhibendæ, quæ methodus hic ineunda, & quæ vel maximè modo quodam practico atque ascetico res tractanda atque non animi catechumenorum saltem sed & tota plebs Ecclesiastica largo ædificationis præstantioris rore hîc perfundenda sit, & ipsi calamo ascetico edifferamus atque enarremus, totamque hanc dissertationem epimetro illo de confirmatione Ecclesiæ Anglicanæ, quod itidem in prodromo nostro promissimus, claudamus. Prolixus est, ut vides, *Lector*,
 scriben-

scribendi campus & tanta dicendorum seges, quâ sanè calamus noster ferè obruitur. Conabimur tamen, quantum licebit, in brevitatis nervum quendam, quæ prolixissimè exponi & plenis buccis manibusque dari possent, constringere. Unde & veniam à lectoribus nostris petimus, si quædam, quæ ab ipsis forsitan observata fuerint, (sunt autem illa sine dubio quàm plurima,) & quæ neglecta illi à nobis conspexerint, hîc sicco pede præterierimus. Deum verò rogamus atque precamur, ut institutum hoc nostrum suâ gratiâ & lucis suæ præstantissimæ benigniore & largiore influxu sanctificet huncque calamum nostrum ita fecundet, ut largos ædificationis rivos in animos & corda lectorum nostrorum effundere valeat.

CAPUT PRIMUM,

Quo ea scriptura sanctioris loca evolvuntur, queis confirmatio Evangelica innititur atque confirmari amat.

I.

A Veteri, uti arbitramur, Testamento initium rerum nobis hîc capiendum est, utpote ex quo patet, jam olim benedictionem junioribus per preces manuumque impositionem datam esse. Egregium nobis exemplum præbet Jacobus Patriarcha, qui Josephi filioli Ephraimo & Manassî ita benedixit, manibus decussatis & in formam crucis non sine mysterio cru-

cem Christi adumbrante (a) flexis (b). Ita & Christus, Salvator optimus, benedixit infantibus, qui ad ipsum ferebantur, uti ex Evangelio liquet, additâ etiam manuum impositione (c). Erant illi infantes Judæi per circumcisionem fœderi divino jam adscripti, queis gratia divina sic confirmabatur (d). Jam, tantis exemplis præcuntibus, quidni & nobis liceat, quidni & nobis egregium hoc videatur, per manuum impositionem precesque adjectas Catechumenis sic benedicere eosque in gratiâ baptismali olim jam acceptâ confirmare, ritumque solennem hunc, qui absolutè utique necessarius haud est, sed ædificationem tamen excitationemque præstantissimam parere aptus, rebus adjicere? Certè & hæc Salvatoris, eidem negotio tum intenti haud infelix, haud incongrua imitatio est. Et enim & veteres hoc exemplo animati catechumenis & baptizatis adeoque & ante & post baptismum manus imposuere, ut suo

(a) Ita sanè ex Patribus multi. Unum allegemus Tertullianum de baptismo C. 8. *Dehinc post baptismum & unctionem manus imponitur, per benedictionem advocans & invitans Spiritum S. . . . Sed est hoc quoque de veteri sacramento, quo nepotes suos ex Joseph Efrein & Manassim Jacob capitibus impositis & intermutatis manibus benedixerit, & quidem ita transversim obliquatis in se, ut Christum deformantes jam tunc portenderent benedictionem in Christum futuram.* Ita & Augustinus, & Isidorus, & Damascenus, & Rupertus aliique, maximè interpretes Pontificii, quos hîc ridet ANDR. RIVETUS in Genesin, exerc. 174. T. 1. Opp. f. 661. Notandum verò est, Tertullianum librum de baptismo ante lapsum scripsisse, etsi & hîc cespiter atque impositioni manuum, nimium quod est, in ipso hoc loco alibique tribuat, id quod & alii post ipsum Patres fecere, uti olim enarrabimus.

(b) Gen. XLVIII. 14. sqq.

(c) Vide Matth. XIX. 13. 15. Marc. X. 13. 16.

(d) Existimavit JO. LIGHFOOTUS ad Matth. XIX. 13. hos non fuisse filios Judæorum infidelium, sed credentium. Et sanè patet, eos, qui infantes ad Christum duxere, saltem magni Prophætæ vel Doctôris sancti in honore ipsum habuisse.

luo loco memorabimus. Possemus hinc, si vellemus, de benedictione infantum deque ritu impositionis manuum multiplici apud Judæos & Christianos olim usitato prolixissimè agere, si angustia libelli academici hanc digressionem ferret. Sed cum haud liceat nobis hinc esse prolixioribus, allegamus infra Auctores hinc consulendos (e).

II.

At verò de confirmatione baptizatorum loca clarissima in Actis Apostolicis habentur (f). Etsi enim istæ manuum impositiones cum precibus conjunctæ charisma extraordinarium & miraculosum Spiritûs S. in baptizatos derivaverint, quale hodie non amplius obtinet, nil tamen est, quod impediatur, quò minus & nostri, obtentâ olim gratiâ baptismali, median-

A 3 tibus

(e) De impositione manuum varioque ejus usu egere PETRUS RAVANELLUS in Bibliothecâ sacrâ P. 2. f. 183, 184. MICH. WALTHERUS in centuriâ miscellaneorum Theologicorum p. 430. sqq. ANDR. KESLERUS in Theologiâ Casuum conscientiæ p. 1. sqq. GIBS. VOETIUS in Politicâ Ecclésiæ P. 1. L. 2. C. 8. p. 460. sqq. JO. MORINUS in commentariis de sacramento pœnitentiæ & de sacris Ecclesiæ ordinationibus itemque de expiatione catechumenorum & sacramento confirmationis passim, JO. SELDENUS de Synedriis vet. Ebr. L. 2. C. 7. CAMP. VITRINGA de Synagoga vetere L. 3. P. 1. C. 15. GEBH. THEODORUS MEJERUS de tribus novellorum nascentis Ecclesiæ Christianorum initiamentis, baptismo, Catechesi & manuum impositione §. 138. sqq. PHIL. JAC. HARTMANNUS de rebus gestis Christianorum sub Apostolis C. 17. p. 443. sqq. FRID. SPANHEMIUS, filius, in diatribâ Heidelbergensi de ritu impositionis manuum in Ecclesiâ vetere ac degenerare ejus usu, quæ exstat in Operum T. 2. f. 871. sqq. JO. BRAUNIUS in selectis sacris L. 5. Orat. 5. de impositione manuum p. 746. sqq. aliique innumeri, quos citare jam superfedemus. Addi possunt, quæ de originibus juris ecclesiastici & nos diximus p. 26, 43.

(f) Act. VIII, 15, 17. XIX, 6.

tibus precibus adjunctaque manuum impositione benedictionem ecclesiasticam accipiant, quâ charisma Spiritûs S. ordinarium, quod jam, cum baptizarentur, nacti sunt, in ipsis firmetur, stabiliatur, exciteretur & augeatur. Certè ad analogiam confirmationis illius Apostolicæ ut & nostri catechumeni confirmantur, prorsus congruum est moribusque Apostolicis consentaneum, etsi exinde nulla necessitas confirmationis illius solennis, quæ per impositionem manuum fit, exculpi possit, quippe quam nemo est, qui statuat, maximè, cum & olim charismata Spiritûs S. extraordinaria sine impositione manuum in fideles fuerint effusa (g).

III.

Præstantissimus denique, qui hanc in rem allegari possit, locus exstat in Epistolâ ad Hebræos, ubi capite sexto commate secundo ad prima Christianismi elementa refertur quodque *impositio manuum*. Haud dici potest, quàm mirè hîc varient interpretes. Sunt sanè, qui de ordinatione Ministrorum Ecclesiæ verba sumant ex nostris Theologi primi ordinis (h), sunt alii, qui de initiatione Catechumenorum ante baptismum (i), sunt rursus alii, qui de benedictione conjugum sacerdotali vel de confirmatione & restitutione lapsorum atque hæreticorum ad Ecclesiam olim regredientium atque pœnitentium (k), sunt denique, qui de solâ illâ collatione charismatum miraculorum

Aposto-

(g) Vide HARTMANNUM l. c. p. 444.

(h) e. g. CALOVIUS, SEB. SCHMIDT, alii plurimi. Adde JO. FECHTII exercit. de formâ catecheseos Paulinæ §. 14. 15. p. 19. 20. & HENR. BEN. STARKII not. sel. in epist. ad Ebr. p. 40. 41. Ex Reformatis pertinet hûc maximè JAC. ALTINGIUS ad h. l.

(i) Ita SALMERO, JUSTINIANUS, alii. Eos verò prorsus non moramur, qui locum de confirmatione Pontificiâ ex Pontificiis exponunt.

(k) Ita GROTIUS, ita HAMMONDIUS ad h. l.

Apostolicâ, quæ per impositionem manuum fiebat, (b) ista capi-
ant. Sunt verò & ex interpretibus præstantissimis, qui de confir-
matione baptizatorum locum explicant. Descendimus hanc in
sententiam & nos, cùm origines Juris ecclesiastici olim trade-
remus (m). Nec autoritate magnorum ex nostris Theologo-
rum ista destituitur. Ex præcipuis sunt ÆG. HUNNIUS (n),
FRID. BALDUINUS (o), JO. GERHARDUS (p), CASP.
ER. BROCHMANNUS (q) CONR. HORNEJUS (r), NIC.
HEMMINGIUS (s) GEBH. THEOD. MEJERUS (t), TRO-
GILLUS ARNKIEL (u), JO. REINHARDUS HEDINGE-
RUS (x), ut commentatores Vinarientes taceamus, quæ ex Re-
formatis JO. CALVINUM, FRANC. JUNIUM, JO. PISCATO-
REM aliosque, maximè & JO. MARCKIUM (y), ex Remon-
strantibus PHIL. LIMBURGIUM (z) addere possumus. Nec re-
fragantur GROTIUS (a), HARTMANNUS (b), CLERICUS (c),
BELLO-

(l) Ita HEIDEGGERUS, ita BRAUNIUS uterque ad h. l. ille in
analyfi in ep. ad Hebr. p. 40. hic in Comm. in ep. ad Hebr. p. 318.

(m) Vide C. 2. art. 2. notam (e) p. 43.

(n) ad h. l. Operum T. 4. f. 895.

(o) ad h. l. in comm. in omnes epistolas Pauli p. 1587.

(p) in comment. supra epist. ad Hebr. ad h. l. p. 119.

(q) in commentario posthumo in Ep. ad Hebr. p. 210. 211.

(r) in expos. lit. in epist. ad Hebr. ad h. l. p. 97. 98. Ast hic chari-
smata Spiritus S. extraordinaria cum ordinariis conjungit.

(s) ad h. l.

(t) l. c. §. 141.

(u) in libro Germanico de confirmatione Catechum. C. 2. §. 3. p. 14. 15.

(x) ad h. l. p. 945.

(y) in Biblicis exercit. ad L. selecta loca V. & N. T. P. 2. exerc. 46. §. 5. 6.
p. 962. seqq.

(z) in comment. ad h. l. f. 597.

(a) ad h. l.

(b) l. c. p. 446.

(c) in notis Gallicis ad h. l. p. 280.

BELLOSOBRIUS & INFANTIUS (*d*), nisi quòd omnes manu-
um impositiones à Christianis olim factas hìc cumulativè in-
digitari existiment. Nos, cum ista *χρησὶς ἐπιθεσις* ad prima
Christianismi elementa referatur, de confirmatione baptiza-
torum commodè credimus locum explicari posse. Cæteræ
enim *χρησὶς θεσις* ad elementa Christianismi haud spectant. Et
cum sine dubio preces super baptizatos olim fuerint fusæ ipsi-
que benedictio data, iis autem communiter manus fuerint im-
positæ, super quos preces fuerunt fusæ, nolim hìc ab iis di-
vortium facere, qui verba ista de confirmatione baptizatorum
exponunt. Quæ sententia eò majorem veri similitudinem ha-
bet, quod Tertullianus jam in seculo secundo confirmationem
baptizatorum non tanquam rem noviter introductam sed pri-
dem jam obtinentem memorat (*e*).

IV.

Sed enim, qui, quid confirmatio Evangelica sit, noverit,
præstantiam ipsius dignitatemque nullo negotio intelliget.
Scilicet medulla illius cum sit repetitio fœderis & sacramenti
baptismalis solennis & publica, preces item publicæ benedi-
ctioque super confirmandum fusæ, cui ritus iste *χρησὶς θεσις* ve-
tustissimus accedit, cum & insignem hæc ipsa pleniorumque
quandam impressionem stimulumque sanctiorem tum ipsi
confir-

(*d*) in notis Gallicis ad h. l. p. 449. Cæterum novam prorsus & ab
hiscè omnibus abludentem sententiam nuper defendit celeberr. Altor-
fensium Theologus ZELTNERUS, qui in quæstione Theologicâ,
cur articuli fidei fundamentales non sint in Script. S. pressius definiti,
§. 18. p. 17. per impositionem manuum hìc significari putat illam, quæ
facta fuit olim à *sacrificantibus in capita hostiarum*.

(*e*) Verba Tertulliani jam dedimus. Sed quæris, *lector*, quæ ergò fiat,
ut ante Tertullianum nemo confirmationem memoret alius istorum
temporum scriptor. Respondeo, tantam esse monumentorum illius
ævi penuriam, ut nihil ferè hanc in rem decideri in contrarium possit.
Nulla hìc argumenti negativi vis est.

confirmandis tùm etiam toti Ecclesiæ, quâ præsentè ista confirmatio publicè peragitur, addant, cùm denique preces totius Ecclesiæ conjunctæ eò majus secum spirituale pondus vehant, prona hæc inde fluit conclusio, ritum istum confirmationis solennioris & ritualis (f) longè præstantissimum esse, & licet nulla hic mandati mediique sit necessitas, nulla institutionis divinæ quoad solennia ista expressâ & determinata litera, nulla sacramenti notio, tamen ex libertate Christianâ, quæ ædificationem Ecclesiæ pleniorè hic absque dubio invenit & exosculatur, confirmationem hanc rectissimè introduci, imò & generali isti præcepto Apostolico, quod, ut omnia *αὐτοῖς ἐκδομῆν* fiant, jubet (g), longè convenientissimam esse, maximè, si ad methodum illam præstantiorem asceticam, quam postea enarrabimus, inflectatur.

CAPUT SECUNDUM,

Quo Ordinationes illa ecclesiastica recensentur, quæ confirmatio Evangelica commendata & injuncta est.

I.

PRÆmissis jam iis, quæ ex sacrarum literarum penu in rem præsentem efferenda erant, ad Ordinationes Ecclesiasticas

B

mox

(f) Datâ operâ hic terminum *confirmationis solennioris* ponimus. Quod enim confirmationem baptizatorum eorumque, qui ad epulum sacrum admittuntur, doctrinalem attinet, ea prorsus necessaria nec sanè nova apud nos est. Nemo enim admittendus est nisi ritè præparatus & in fide confirmatus, juxta Aug. Confess. artic. abus. 3. p. 24. Unde & professionem fidei mox publicè apud nos, mox privatim fecere hæcenus catechumeni coram Ministro Ecclesiæ, qui suas preces benedictionemque admisit. Accedit verò jam major saltem solennitas, quæ plenius in oculos animosque incurrit.

(g) Vide 1. Cor. XIV. 12, 26. Adde TROG, ARNKIEL de confirm. Catech. C. VI, p. 49. sqq.

mox progredimur, quæ confirmationem illam Evangelicam solenniorem dudum in Ecclesiam puriorem invexere. Etenim adeò nova illa non est, ut potius ob antiquitatem suam, quam in Evangelicis quoque Ecclesiis obtinet, summum habeat pretium. Etsi autem hæc operâ dudum defuncti fuerint TROGILLUS ARNKIEL, Theologus Holfatus (*h*), & JO. HERMANNUS AB ELSWICH, Theologus nuper Stadenfis (*i*), licebit tamen, quæ illi dedere, in compendium hîc conflare &, quæ omisere quoque illi, nostris observationibus supplere.

II.

Agmen ordinationum ecclesiasticarum, quæ confirmationem illam solenniorem injungunt; ducit ordinatio Ecclesiæ Pomeranicæ, quæ A. MDXXXIV. à JO. BUGENHAGIO, Pomerano fuit confecta & in dialecto Pomeranicâ edita (*k*). Sequitur ordinatio ecclesiastica Saxoniz superioris sive Misnica,

(*h*) in libello: *Christliche Confirmation derer Catechumenen* Schleswig 1694. 4.

(*i*) in commentatione de reliquiis Papatus Ecclesiæ Lutheranz temere affectis p. 132. sqq.

(*k*) Prodiit illa Wittebergæ A. 1563. 4. sub titulo: *Pommersche Kirchen-Ordninge*. Est hæc editio plenior, ac prima illa fuerat. Sed enim nimis proluxa illa sunt, quæ de confirmatione hic habentur, quam ut à nobis recenferi hîc possint. Unicum saltem locum dabimus ex Agendis num. 7. *Von der Confirmation, wo man de Kinder im Catechismo verhören unde in segnen schal, eer man se thom hochwerdigen Sacrament tholet* f. 116. *De Christliche confirmation werd in der Kerken gehalten umme des Catechismi unde umme des Gebedes willen, up dat de löve jøget in erem Christendom underrichtet, im Catechismo verhæret, unde nicht mit wars unde ergernisse ane verstand ibo den hochwerdigen Sacramenten thogelaten werde, sündler wen se den Catechisimum geleret hebben, dat men aver se mit der ganzen Gemene bede, Gott aver se anrope mit upleggunge der Hende unde den Segen aver se sprecke, dar durch se also in erem Christen-*

Misnica, quæ jussu HENRICI PII, Ducis Saxoniae A. MDXXXIX. cusa fuit (1). Succedit ordinatio Brandenburgica, à JOACHIMO II. Electore Brandenburgico A. MDXLII. data (m). Quartum obtineat locum ordinatio ecclesiastica Brunsvicensis ab ELISABETHA, ERICI Brunsvicensis viduâ eodem anno edita (n). Sexta ordine procedat ordinatio ecclesiastica Holstina

B 2

dome besiedigt werden, tuchenisse erer Doepse entfangen, up dat se sick erer Doepse weten tho trœsten tegen dem Dœvel, unde sick erinneren, dat se vor Gott in rechten Gloven, in Hiligkeit unde Gerechtigkeith, de Gade gefellig is, leven schœlen. Præstantissimæ hîc sunt preces, quæ funduntur, sed quas hîc dare non possumus. Vide libellum ARNKIELII p. 49. 95. sqq. 160. 162. sqq. 211.

(1) Et hæc Wittebergæ prodiit A. 1539. 4. Præviâ autem catechisatione publicâ, præviis precibus imponuntur confirmando manus, addito epiphonemate : *Diemeil du den Catechismus gelernet und für dieser Christlichen Gemeine öffentlich bekenntnis deines Glaubens gehalten hast und zugesagt, dabey beständig zu verharren, und begehret, hierauff die absolution und das Hochwürdige Abendmahl zu empfangen, so verleyhe dir Gott dazu den Heil. Geist, der dich regiere, schütze und zum ewigen leben im rechten Glauben und Gwärtlichen Gehorsam erhalte durch Christum, seinen Sohn, Amen. Der Segen Gottes des Vaters und des Sohn und des Heil. Geistes komme auff dich und bleibe über dir ewiglich, Amen.* Vide eundem p. 183. sqq. 160.

(m) Edita hæc est Berolini A. 1542. atque à MART. LUTHERO fuit approbata. Hîc manu stipulatâ promittunt confirmandi Ministri Ecclesiæ constantiam & obedientiam fidei, quæ deinde post sulas preces manus imponitur. Conferatur SECKENDORFIUS in Comment. de Lutheranismò L. III. f. 239. ARNKIEL l. c. p. 97. 98. 107. 108. 158. 160. 187. sqq. & SPENERIUS in den Theologischen Bedencken P. IV. p. 259. & in den letzten Theologischen Bedencken P. I. p. 501.

(n) Lucem vidit hæc Mindæ A. 1542. 8. Confer eundem SECKENDORFIUM l. c. p. 520. 521. At verò & confirmationem præscripsit altera illa ordinatio Brunsvicensis à Duce JULIO edita A. 1569. quæ Wolfenbüttelæ in quarto prodiit. Hîc χειροθεσία libertati Pastorum relinquitur. Videatur ARNKIEL p. 100. 160. 168. sqq.

tica ejusdem anni (o). Septimam memoramus ordinationem Colonienſem HERMANNI Archiepiſcopi, quæ anno ſequente prodiit (p). Octava, quæ confirmationis ſolennioris ritum
injun-

(o) Cuiſa hæc eſt Magdeburgi A. 1542. 4. ſub titulo : *Chriſtliche kerken-ordeninge, de in den Fürſtendömen Schleſwig - Holſtein &c. ſchall geholden werden.* Autor fuit JO. BÜGENHAGIUS. Eadem verò jam latinè A. 1537. juſſu Chriſtiani III. Regis Daniæ, approbante LUTHERO edita & Eccleſiis Holfatiæ Daniæ præſcripta fuerat atque etiam A. 1553. in Danicam linguam verſa atque Eccleſiis Danicis & Norwegicis injuncta fuit. Hic verò habetur itidem confirmatio ſolennis, præviis catechiſatione & precibus itemque promiſſione confirmandorum ore manuque faciendâ, quam ſequitur impoſitio manuum Sacerdotalium cum hiſce precibus : *Herr Jeſu Chriſte, der du geſprochen haſt, ſo ihr, die ihr arg ſeyd, kænnet euren kindern gute gaben geben, wie vielmehr wird mein Vater den Heil. Geiſt geben denen, die ihn darum bitten, Erbarm dich über dieſe junge Kinderlein, und regiere ihre Herzen und Gemüther allezeit durch deinen Heil. Geiſt, und mehre in ihnen den wahren Glauben, rechte anruffung und fürcht Gottes ſamt andern Chriſtlichen Tugenden, und mache aus ihnen rechtſchaffene Gliedmaſſen deiner Heil. Gemeine, und erhalte ſie zu der ewigen Seligkeit, daß ſie dich mit ewiger danckſagung ehren und preiſen mögen. Amen.* Notandum hic, confirmationem in Eccleſiis Ducalibus Holfaticis in deſuetudinem poſtea veniſſe, priore verò ſeculo denuò introductam fuiſſe, curante maximè TROGILLO ARNKIEL, Præpoſito & Paſtore Apenradenſi, qui ut contradicentibus, ſatis quod eſt, faceret, libellum iſtum toties jam à nobis laudatum edidit. Hic verò & recenſet ille controverſias de confirmatione, quas cum Collegis ſuis reciprocavit, *an confirmatio in ſacris literis & primâ antiquitate ſit fundata, an ſub incunabula reformationis illa in Eccleſiâ puriore jam fuerit in uſu, an confirmatio privata ſit inſufficiens, an ſolis Paſtoribus confirmare liceat?* Scilicet hæc controverſias, ubi affirmativam per omnia tenuit ille, in prodromo noſtro dare omiſimus. Vide libellum ARNKIELII p. 97. 115. ſqq. 199. ſqq. 240. ſqq. 244. ſqq. & SPENERI Theologiſche Bedencken P. IV. p. 255. ſqq.

(p) Hic velimus, ut evolvas, lector, prodromum noſtrum p. 19. ſqq.

injungit, est Wittebergenſis illa, quæ A. MDXLV. lucem vidit (q). Cæteras mox addemus.

B 3

III. Ean-

ubi verò p. 21. notâ (y) error typographicus corrigendus est & ponendus numerus 1543. Mirum est oppidò, ordinationem ecclesiasticam Colonienſem in catalogo illo ordinationum Ecclesiasticarum haud inveniri, quem induſtriæ Viri pl. Reverendi CHRISTIANI JULII BOCKELMANNI, Archidiaconi & Conſiſtorialis Cellenſis debere ſe proſtentur celeberrimi Viri JO. ANDR. SCHMIDIUS in diſſ. de agendis ſive ordinationibus Eccleſiaſticis p. 41. ſqq. & JUSTUS HENNINGUS BOEHMERIUS, Jctus Halenſis præſtantiffimus in Jure eccl. Proteſt. L. I. tit. 2. p. 156. ſqq. ubi catalogus iſte exhibetur, memoraturque, laudatiſſimum BOCKELMANNIUM maximam iſtarum ordinationum partem jam poſſidere. Recenſuit autem jam ordinationem Colonienſem SECKENDORFIUS in Comment. de Lutheranismo L. III. f. 443. ſqq. Hic egregia proſus eſt confirmationis formula, in alias quoque ordinationes Eccleſiaſticas tranſuſa, ſed nimis fanè proluxa. Non poſſumus verò hic loca quædam ex eâdem extracta charta huic inſcribere, ne & nobis brevitate ſectantibus & multitudine dicendorum obrutis prolixitas obrepat. Addatur ARNKIEL p. 99. 108.

(q) Hæc nuper demùm prodiit ex Archivo Gothano, curante Viro diſigentiffimo E. S. CYPRIANO in den nützlichen urkunden zur Erläuterung der erſten Reformationſ-Geſchichte P. 2, p. 410. ſqq. ſub titulo: *Wittenbergiſche Reformation*. Subſcripſere LUTHERUS, BÜGENHAGIUS, CRUCIGER, MAJOR, MELANCHTHON. De confirmatione ibi hæc leguntur p. 420. *Dieſes were HOCHNOETHIG, in allen Kirchen den Catechiſmum uf beſtimte tage zu halten, die Jugend in allen nöthigen Artikeln Chriſtlicher Lehre zu unterweiſen, dazu macht die Confirmation angericht werden, nemlich, ſo ein kind zu ſeinen mündigen Jaren kommen, öffentlich ſein bekentnis zu hören und zu fragen, ob es bey dieſer einigen Götlichen lehre und Kirche bleiben wollt, und nach der Bekentniß und zuſage mit uſlegung der Hände en gebet thuen. Dieſes overe eine nützliche ceremonie, nicht allein zum ſchein ſondern vielmehr zur erhaltung rechter Lühr und reines vorſtands und zu guter zucht dienlich.* Adde CYPRIANUM l. c. p. 406. 407. SECKENDOR-

III.

Eandem confirmationem Catechumenorum solennio-
rem tenent ordinationes Ecclesiastica Megapolitana (r),
Waldecensis (s), Mansfeldensis (t), Austriaca (u),
Hassia-

FIUM l. c. f. 521. sqq. ARNKIELIUM p. 51. 91. VON ELSWICH
de reliquiis Papatūs Ecclesiæ Lutheranae temerè affectis p. 133. & pro-
dromum nostrum p. 19. 20. 45. itemque den Evangelischen unterricht
von der confirmation im vorbericht p. 15. 16. Paucis notamus, ori-
ginem Germanicam esse, quam dedit CYPRIANUS, versionem verbò
latinam à PEZELIO & SECKENDORFIO editam esse MELANCH-
THONIS.

(r) Prodiit ista Wittebergæ A. 1552. 4. Vide p. 167. Non tamen ob-
inet hic *χριστοθεσία* sed professio saltem fidei & benedictio solennis
in catechisatione. Videatur ARNKIEL p. 49. 99.

(s) Edita hæc est Marburgi A. 1557. ubi vide C. 14. Post catechisa-
tionem & professionem fidei publicam à Catechumenis factam impo-
nitur illis manus, hæc edita benedictionis formulâ : *Nimm hin den
Heil. Geist, Schutz und Schirm vor allem argen, Stärke und hülfte
zu allem Guten, von der gnädigen Hand Gottes des Vaters, Gottes
des Sohnes und Gottes des Heil. Geistes. Amen.* Addatur ARNKIEL
p. 102. sqq. 160. 192. sqq.

(t) C. 16. Observationem de agendis Ecclesiasticis Mansfeldensibus n. 165.
Miscellaneis Lipsiensibus T. VIII. p. 35. sqq. inseruit JO. ERD-
MANNUS BIECKIUS.

(u) Hæc prodiit Steinae in Austria A. 1571. fol. sub titulo : *Christliche
Kirchen-Agenda, wie die von den zwoeyen Ständen der Herrn und
Ritterschafft im Erzherzogthumb Oesterreich unter der Enns ge-
braucht wvirdt.* Historiam ordinationis hujus condidit Vir clariss.
OTTO FRID. SCHUZIUS de vitâ Jo. Chytræi, qui prima illius
stamina delineaverat, L. 2. ubi & p. 127. 127. recenset controversiam
CHYTRÆO motam ob confirmationem, quam Ecclesiæ Stiriacæ
haud recepere. Adde eundem p. 287. itemque JO. DIECMANNI
litteras ad ARNKIELIUM atque hunc ipsum de confirmatione p. 238.
239. Scilicet Ecclesiæ Stiriacæ existimaverant, ejusmodi confirmatio-

Hassiacæ (x), Lauenburgica (y), Nassovica (z), aliæ, quas nunc recensere haud possumus (a).

IV.

Jam ipsarum quoque Ecclesiarum illarum nostrarum, quæ confirmationem istam solenniorem tenent, numerum ut iniremus,

nem impositionemque manuum introduci velle, quæ superstitionis quid oleret & tanquam organum sacramentale spectaretur, quo conferretur Spiritus S. Respondet hic CHYTRÆUS in epistolâ ad Ministros Ecclesiarum Austriæ, ubi ita post recensitam confirmationis formulam scribit: *Hæc precatio ad impositionem manuum alligari donationem Spiritus S. vel ex ritu ab hominibus excogitato efficax signum gratiæ & salutis æternæ seu sacramentum constitui, ego sanè intelligere nequeo & quæ sequuntur. Addit mox: Nec propter impositionem manuum sed propter divinam promissionem: quanto magis Pater vester cœlestis dabit Spiritum S. petentibus, certò statuere jubentur pueri & omnes à Deo petentes, se in gratiâ Dei esse & à Spiritu S. regi & divinâ manu protegi & gubernari. Vide epistolas Chytræi p. 971. 972. Cæterùm illa confirmationis formula, quæ in Agendis istis Austriacis habetur, satis prolixa est. Adducitur hic confirmandus à Sponsore suo ad Pastorem, qui manus imponit & benedictionem in genua procumbenti largitur. Vide f. 64.*

- (x) Lucem hæc vidit Marpurgi A. 1574. 4. atque eadem est cum Darmstadiensi, Darmstadii A. 1662. editâ. Hic ter in anno actus confirmationis celebrandus injungitur cum impositione manuum & formulâ illâ, quæ eadem cum Waldecensis est. Videatur & ARNKIEL p. 100. 199. 156. 160. 161. 172. 199. 211.
- (y) Prodiit hæc ordinatio Lubecæ A. 1585. 4. & eadem ferè est cum Holfaticâ, quam supra memoravimus. Videatur ARNKIEL p. 46. 49. 51. 199. 102. 159. 160. 180. 199.
- (z) Cûsa est Francofurti A. 1618. 4. Cum Darmstadiensi ordinatione ritus & formula conspirat.
- (a) Scilicet reliquæ ordinationes ecclesiasticæ vel cum recensitis modò conspirant, vel nostras in manus haud pervenere, qui in angulo hoc Tubingensi vivimus, ubi luculentarum Bibliothecarum, quæ alia loca abundant, haud magna seges conspicitur.

remus, ordo posceret. Ast sequemur hic potius ductum Scrip-
 torum, sub initium hujus capituli laudatorum, quam pro-
 priæ notitiæ divitias, quæ nullæ hic sunt. Ita verò refert
 ARNKIEL (b), confirmationem receptam esse in Ecclesiis
 Saxoniae superioris, Gothanis (c), Thuringicis, Vogtlandicis,
 Coburgicis, Franconicis, Westphalicis, Norimbergicis,
 Francofurtanis (d), Ravensbergicis, Bilefeldicis, Palatinis,
 Bremensibus (e), Danicis & Suevicis. Num certam ubique re-
 rum notitiam habuerit Vir diligentissimus, inquirere nobis haud
 vacat. De confirmationis formulâ Müllhusinâ & ante aliquot
 annos litem agitatam fuisse novimus (f). Ita & Ecclesiam Spi-
 rensem nuper confirmationem celebrare cœpisse ajunt. Hoc
 ipso verò tempore ritus hic solennis in Ecclesias Wirtembergi-
 cas introducitur (g).

CAPUT

(b) p. 114. 115.

(c) Vide ordinat. Eccl. Goth. n. 3. p. 11. sqq.

(d) Formulam confirmationis, quæ in ordinatione Ecclesiæ Francofur-
 tanæ ad Viadrum A. 1677. editâ exstat, exhibet ARNKIEL C. 22.
 p. 197. sqq. Francofurti ad Mœnum confirmatio privata saltem rece-
 pta est, in pagis tamen adjacentibus publica obtinet. Vide SPENERI
 Theol. Bedencken P. IV. p. 259.

(e) Videatur VON ELSWICH loco supra citato.

(f) Confer Unschuldige Nachrichten 1719. p. 175.

(g) Vide hanc in rem *den Evangelischen unterricht von der Confirmation
 der Kinder samt dem Formular und kurzen examine.* Stutgard. 1723. 12.
 Hic post examen catecheticum & preces repetitionemque sæderis bap-
 tismalis manus imponitur confirmando cum hæc benedictione: *Der
 himmlische Vater gebe dir um Jesu Christi willen den vvehrten H. Geist
 zur sterkung deines Glaubens, zur Krafft in der Gottseeligkeit, zur Gedult
 im Leyden und zur seligen Hoffnung des ewvigen Lebens. Amen.*
 Mirum autem est, quantoperè formulæ confirmatoriae ubique variant.
 Hic sanè preces, ibi benedictio votumque super confirmandos funditur.
 Est &, ubi hæc formula obtinet: *Es segne euch Gott der Vater, der
 euch erschaffen hat, es segne euch Gott der Sohn, der euch erlaset*

CAPUT TERTIUM,

Quo testimonia Theologorum nostrorum allegantur, confirmationem commendantia.

I.

Non est verò, quòd, quæ in prodromo (*h*) diximus, jam hîc repetamus. Agmen ibi produximus Theologorum præstantissimorum, qui confirmationem illam solenniorem, ab omni superstitionis fæce longè remotissimam maximo in precio habuere & commendavere. Primas tenet LUTHERUS ipse cum MELANCHTHONE (*i*) & Theologis Wittebergenfibus, qui sanè posteriores & postea in lite illâ interimiticâ nimium ferè confirmationi Pontificiæ faverunt (*k*). Sequuntur CHEMNITIUS, qui instar omnium hîc esse potest, (*l*) QUISTORPIUS, TARNOVIUS, G. CALIXTUS, DANNHAWERUS, GROSSGEBAUERUS, HILDEBRANDUS, SPENERUS, ARNKIEL, ARNOLDUS, MAJUS (*m*), HEINECCIUS, CALVOERIUS, queis & BRUNNEMANNUM,
C
STRY-

hat, es segne euch Gott der Heil. Geist, der euch geheiligt hat, der Herr segne euch aus Zion mit allerley geistlichem Segen. Amen.
Alibi benedictionis formula communis ex Num. VI. 24. sqq. pronunciatur. Videatur ARNKIEL p. 160. 161.

(*h*) p. 45. sqq.

(*i*) Vide & eundem in locis Theol. de Sacramentis p. 327. atque in Confess. Saxon. tit. de Confirmatione.

(*k*) Vide J. H. VON ELSWICH l. c. p. 133. 134. ubi & ait, se nullum dubitare, quin confirmatio per omnes Ecclesias Lutheranas fuisset recepta, modò libellus interim lucem haud adspexisset.

(*l*) Hujus sententiam totus approbat SPANHEMIUS Operum T. 2. f. 878.

(*m*) In tribus homiliis de confirmatione habitis, quas in prodromo p. 46. allegavimus,

STRYCKIUMque ex JCris adjecimus. Ex Reformatis PET. MARTYREM (n), JO. PISCATOREM (o), PHIL. BU-
 CHIUM (p), FRID. SPANHEMIUM F. (q) & HERM.
 WITSIUM (r) hic addimus.

I. Sunt

(n) in loc. com. L. 3. C. 7. p. 602.

(o) ad Hebr. VI. 2. quem locum idem cum CALVINO de confir-
 matione catechumenorum exponit.

(p) in diff. Theol. de cerem. Eccl'es. p. 122.

(q) l. c.

(r) in exercit. 3. ad Symb. Apost. §. 40. p. 42. 43. ubi, cum memorasset, confirmationem & in Ecclesia Christiana veteri obtinuisse & apud Bohemos fratres in usu esse & in Ecclesia quoque Anglicana obtinere, hac addit verba: *Optandum foret, idem nostris quoque in Ecclesiis in usu esse, vel saltem, ut ij, qui ad sacram admittuntur Synaxin, publice etiam, inspectante & audiente tota Ecclesia, prosternerentur Dominum, quod qui vel coram Synedrio vel Pastore privarim facere renunt, nescio quid causificantes, eos monitos volo, etiam atque etiam cogitent, quid Dominus de iis pronunciet, quos sui ac sermonum suorum puduerit.* De confirmatione vero Fratrum Bohemorum confertur potest LASITIUS de moribus & institutis Fratrum Bohemorum C. 12. §. 28. 29. & Ratio disciplinae ordinisque Ecclesiastici in unitate Fratrum Bohemorum, qua A. 1609. confecta & in Synodo Generali Zerawicii in Moravia A. 1616. revisa, A. 1632. typis excusa & denique a celeberrimo Jenensium Theologo JO. FRANC. BUDDEO Halæ A. 1702. edita mirisque modis commendata fuit. Hic C. 3. n. 3. p. 34. sqq. enarratur forma novitibus recipiendi plane praestantissima, quam hic adponimus: *Juniores autem religionis capita domi a parentibus & susceptoribus vel a praeceptoribus in schola edocti pastorum cura traduntur publice in Ecclesia ante S. coena usum [usitatissime sub tempus visitationis a senioribus ipsis] hoc ritu. 1. Praelegantur verba Christi: Venite ad me omnes &c. Matth. XI. 28. cum subjuncta brevissima exegesi. 2. Pueri & puella ad id destinati & aliquoties prius a pastore examinati in medio Ecclesia collocantur ordine. 3. Tum interrogantur, velintne fœdus in baptismo cum Deo initum renovare Dent.*

JVSTVS GESENIUS (c), JOH. GERHARDUS (d),
NICOL. HEMMINGIUS (e), JULIUS SCHMIDT (f),
VAL. ALBERTI (g), JOSUA SCHWARZIUS (h), PHIL. HENR.
FRIDLIEBIUS (i). Reliquos mox nominabimus.

III.

Addere adhuc convenit ARNOLDUM MENGERINGI-
UM (k), CHRIST. KORTHOLTUM (l), AUG. PFEIFFERUM (m),
THOMAM HONSTEDIUM (n), JUSTUM CHRIST. SCHOME-
RUM (o), JOH. GUIL. BAJERUM (p), GODOFR. WEGNE-
RUM (q), JO. REINH. HEDINGERUM (r), HECT. GOD:
MA-

(c) in der Vorrede der Catechismus-Fragen num. 12. in den Epistel-
Predigten Dom. Quinquag. p. 387. 389.

(d) ad Hebr. VI. 2. & in loc. Theol. de circumc. & agno Pasch. C.
4. n. 63. seqq. Conf. Cath. L. 2. P. 2. art. 13. p. 845. 846. & disp. 15.
contra Bellarm. n. 19. 846.

(e) in syntagm. instit. Christ. art. 22. n. 6. 846. p. 751. 752. & de Anti-
Christo p. 663.

(f) Hic Mindenensis olim Superintendentens A. 1661. Hannoveræ singularem
libellum sub titulo: *Evangelische Firmung* edidit.

(g) in diss. de Catechesi C. 2. §. 87. p. 34. 35. ubi sententiam CHEM-
NITII de confirmatione Evangelicâ approbat.

(h) in literis MSS. apud ARNKIEL. p. 23.

(i) in med. Theol. de Sacram. qu. 25. p. 871.

(k) in scrutinio conscientiae catech. C. 16. qu. 21. p. 1327. 846. & C. 19.
p. 1470. 1471.

(l) in literis apud ARNKIEL. n. 1. & p. 105.

(m) in literis ad Honstedium I. c. n. 5.

(n) in literis apud ARNK. p. 137.

(o) in literis apud eundem n. 4. & p. 107.

(p) in literis apud eundem n. 7. & p. 109.

(q) in diss. de confirmatione Catechumenorum Regiomonti A. 1696.
editâ, cujus primum capu. de confirmationis antiquitate & cum ver-
bo divino conformatione, secundum de confirmationis deformatione,
tertium de confirmationis reformatione & utili conservatione agit.

(r) ad Hebr. VI, 2.

MASIUM (s), JOH. DIEGMANNUM (t). Agmen claudat, qui egregiè nuper de confirmatione Evangelicâ differuit, venerandus Collega noster GOD. HOFFMANNUS (u). Ast verò phalangem Theologorum sic in scenam produximus.

IV.

Cæterum ex iis, quæ hætenus diximus, ad oculum sapientibus patet, confirmationem dudum in Ecclesiis purioribus receptam, imò ab incunabulis inde reformationis in usu fuisse atque maximorum Theologorum autoritate niti. Quicumque itaque vel novitatis maculam illi adperserit vel Pontificiæ labis quid eam secum vehere existimaverit, næ is rerum oppidò ignarus & ὅσα μὲν ἐκ ἴδου, βλασφημῆιν nobis videbitur. Nihilominus haud abs re fore existimamus, si distinctionem confirmationis Pontificiæ ab Evangelicâ paucissimis ostenderimus.

CAPUT QUARTUM,

Quo distinctio Confirmationis Evangelicæ à Pontificiâ paucissimis ostenditur.

I.

Nihil profectò facilius est, nihil, quod minorem poscat operam, quàm differentiam illam confirmationis Pontificiæ & Evangelicæ demonstrare, nisi quis existimet, longioris operæ rem esse, ut ostendas, differre lucem à tenebris. Agedum, paucissimis, [operam enim luderemus, si prolixitatem

C 3

(s) in literis apud ARNK. n. 2. p. 106. 139.

(t) in literis apud eundem n. 6. & p. 108. 109.

(u) in nuperâ diss. de Sacramentis in genere & confirmatione Evangelicorum p. 14. sqq.

tatem hinc sectaremur,] paucissimis, inquam, dicamus id, quod demonstrandum est.

II.

Pontificii confirmationem suam Sacramentum esse dicunt, nos negamus, qui duo saltem Novi Testamenti Sacramenta absolute & strictissime sic dicta agnoscimus. Nec sanè nos impositioni manuum vim spiritualement tribuimus, utpote quæ carimonia saltem Ecclesiastica nobis est, non organum gratiæ ordinarium à Christo Apostolisve institutum. Nec adest hic elementum quoddam externum, cui gratia Divina sit annexa. Tacemus, Pontificios confirmandis ne manum quidem imponere, quam nos imponimus.

III.

Nec unctionem quoque Pontificiam nos adhibemus, nec, quicquid illi adjacet, carimoniæ. Etsi enim jam seculo II. in Ecclesiâ Africanâ illa adhibita fuerit, tamen, cum ejusmodi unctionis materialis nullum exister in sacris Testamenti literis exemplum, quâ collata dona spiritualia eaque ordinaria fuerint (*), cum & unctioni illi veteri postea affusa sit mira superstitione, quâ exorcisatum unguentum vi spirituali imbui creditur, rectissime sanè nos facimus, qui superstitionem illam procul à nobis abesse jubemus.

IV.

Cum verò unctionem nullam nos adhibeamus, nec verba illa usurpare possumus, quæ confirmatio Pontificia fundit :

Signo

(*) Scilicet, quemadmodum *χρῆσμα* illud, quo unctus fuit Christus, spirituale est Luc. IV. 18. Act. IV. 27. X. 38. Hebr. I. 9. ita & unguentum illud, quo ungentur fideles, non materiale sed spirituale est, collatio nempe Spiritus S. novæque illius virtutis spiritualis, quâ iste nos imbuit 1. Cor. I. 21. 1. Joh. II. 20. 27. Etenim ab hoc christumate spirituali & Christi Messia & nostrum Christianorum nomen derivatur.

Signo te signo crucis & confirmo te chrismate salutis in nomine Patris, Filii & Spiritus S. Pronunciantur hæc sine ullâ institutione divinâ, sine ullâ promissione divinâ huic chrismationi annexâ, adeoque in vanum & ex superstitionis manifesto præjudicio pronunciantur.

V.

Ita nec dicimus nos, gratiam confirmationis esse majorem gratiâ baptismi majusque præ baptismo fidei contra diabolum robur confirmando conferre, ut Pontificii statuunt. Etenim nostra confirmatio totum robur suum ex gratiâ baptismali nanciscitur & repetit.

VI.

Porrò nos nulli statuimus, per confirmationem imprimi characterem indelebilem eumque physicum, qui & faciat, ut confirmatio, quemadmodum baptismus, repeti nesciat. Somnia ista sunt, quæ mentem nostram nunquam intrârunt.

VII.

Nec existimamus quoque nos, solos Episcopos confirmare posse, qui omnibus Evangelii Ministris, observato tamen ordine, hoc, quicquid est, ministerii permittimus. Patet itaque jam, quis sit apud nos confirmationis Minister.

VIII.

Denique nos tam ridiculi haud sumus, ut confirmandos nostros alapis cædamus. Mirum est, carimoniam tam ineptam unquam à sapientibus adoptari potuisse. Id verò longè magis ridiculum est, quando inflicto alapæ impositioni manus æquipollere affirmatur, qui summus ratiocinationalè compositi defectus est.

IX.

IX.

Sed enim nec medullam confirmationis norunt Romanenses, quæ est ex parte quidem confirmandorum, qui jam ad sacram Cœnam properant, professio fidei publica & repetitio fœderis baptismalis cum promissione constantiæ in fide perpetuæ conjuncta & vitæ sanctioris præstantia initia, ex parte confirmantium catechesis, preces super confirmandos fufæ & benedictio in eosdem pronunciata, spiritualisque ille ad Christianismi ἀσκησιu præstantiorem excitatio (γ). Hæc Romanenses latent, imò Tridentinis anathema mereri visâ sunt.

X.

Ast non opus est, hæc ut diducamus latius. Certè enim Romanensium placita dudum à nostris ita hîc profligata fuere, ut inanem operam agat, qui è chartâ in papyrum dudum jam scripta velit transferre. Nec facîle inter nostros fuerit, qui proletarium ejusmodi studium à nobis jam postulaverit. Conferantur scriptores quicumque è nostris polemici, qui hîc contra Romanenses egere &, quos allegare dum contendimus jam, rædium nobis calamum chartæ imponentibus obrepit. Unum tamen negligere non possumus, qui in prodromo nostro haud negligendus nobis fuerat. Est iste JO. ULRICVS PREGIZERVS, Cancellarius olim Tubingensis præstantissimus, qui respondente GEORGIO HENRICO KELLERO, Theologo itidem postea Tubingensi & Pro-Cancellario in disputatione XI. quâ Confessionem Wirtembergicam explicavit, articulum XI. de confirmatione contra Pontificios enarravit anno prioris seculi LI (z). Sed ita quidem levi brachio, uti oportebat, caput hoc jam absolvimus.

(γ) Habes hîc, lector, definitionem confirmationis, quam alibi dare nolimus, ne bis idem sine necessitate diceremus. Nihil in hâc definitione deest, quàm χειροθεσίαις mentio. Sed & determinantur hîc, quinam sint confirmandi.

(z) Est & ex Reformatis, quem adjungere hîc lubet, qui & egregie

CAPUT QUINTUM,

Quo methodus illa practica atque ascetica enarratur, quâ confirmatio ista Catechumenorum ritè insècti atque sanctificari debet.

I.

JAm, fracto cortice, ad ipsum nucleum & tractationis nostræ medullam opus est, ut progrediamur. Minimum illud est, quod dici à nobis potest ad commendandum externum illum confirmationis ritum. Quicquid scribimus, pro cærimoniâ illâ exteriore non scribimus, quæ signum saltem est, quo præstantius quid, de quo jam sermo nobis erit, indigitatur. Non tam malè agitur cum religione Christianâ, ut externis ritibus & formulis, ut externo, licet solenni, apparatu absolvatur & ut ipsi quoque hypocritæ gloriam istam suam facere possint. Hinc altius opus est, ut ascendant huic cogitata nostra ac remoto velo penetrent ad id, quod præstantissimum, quod quàm maximè observatu & dignum & necessarium est. Scilicet, quemadmodum hæc præcipua quædam ars est & *γνώσις* quædam præcipua, quâ Ministri Ecclesiæ fulgent, ubi animas methodo quâdam spiritali ita dirigunt, ut totum cultum externum, cui inhiant, cui operam navant, [jam verò & hoc necessarium esse, quis est, qui dubitet?] ad cultûs illius interni,

D

BELLARMINUM hîc profligavit JO. DALLÆUS. Vide prodromum nostrum p. 34. Sed accedant ex nostris quàm maximè MART. CHEMNITIUS in exam. Conc. Trid. P. 2. L. 3. f. 341. sqq. & summe Rev. D.D. HOFFMANNUS in nuperâ de sacramentis in genere dissertatione p. 6. sqq.

ni, quo Deum veneramur, & quo omnia nostra cogitata, omnia desideria nostra sanctificamus, ardorem promovendum atque ad culturam præstantissimam cordium adhibeant, ita & hîc sese res habet, ita & hic quoque ritus ad ædificationem, excitationem, sanctificationem & culturam cordium inflectendus est. Agedum, lector, &, quid boni, quid egregii hîc dici possit, & ipse meditare atque sic in campum translationis asceticum nobiscum descende.

II.

Nemo verò, id quod primum est, quod observamus, ad confirmationem aptus est, nisi, in quo vita spiritualis floret. Miserrimum id est atque longè indignissimum, ubi nudo opere operato contentus est Ecclesiæ Minister, & tùm quidem mox in sinu gaudet egregièque se rem egisse omnem existimat, ubi cum successu operam dedit, ut catechumeni responsiones illas catecheticas ex memoriâ promptè recitare nòrint, ubi & ipse nudis formulis prælegendis externoque saltem ritui peragendo vocem suam manumque affundit. Absit, absit, ut Minister Ecclesiæ, qui præstantius utique à Deo munus accepit, operis saltem operati continuator & promotor sit, licet magna eorum pars sit, qui ita desipiant. Id agendum, in id viribus omnibus spiritualibus, quas colligere possumus, incumbendum, in id omnes vitæ spiritualis nostræ nostræque pietatis nervi intendendi, ut regnum Dei in animis hominum erigamus, ut fugatâ illâ spirituali morte, quæ homines Deo privat & in horrendum illud exitii æterni barathrum præcipitat, spiritualement ipsi vitam infundamus, ut corda illorum Deo Spirituque sancto repleamus & sic divinâ donatos luce divinâque vitâ in cursu Christianismi ascetico dirigamus & monitis nostris & precibus & exemplo ad altiores semper in Christianismo illo interiore progressus evehamus atque in gratiâ, quam

quam accepere, modo illo affectico confirmemus & stabiliamus. Hæc genuina illa & sanctior confirmatio est, quâ adversus omnes mundi hujus, qui pompis suis semper nobis imponere gestit, adversus omnes voluptatum nostrarum, adversus omnes Satanæ tentationes, adversus porrò calamitatum quarumvis, imò & mortis ipsius injurias atque terrores in pugna istâ nostrâ spirituali, ne deficiant manus nostræ, ne lassetur pes ad beatam illam vitam gradiens, munimur, quâ sufficitur fidei igniculus, ut in flammam erumpat, quâ alicur egregia illa, quâ imbuimur & gaudemus, vitæ æternæ spes, quâ magna fiducia spiritualis & insignis spiritualisque & divina fortitudo nobis infunditur, quæ & omnem torporem spiritualem somnumque omnem ex oculis nostris abstergit, & tam egregium nobis ardorem inspirat, ut in stadio nostro spirituali promptè curramus, ut brachia nostra spiritualia ad brabeum illud cœleste arripiendum jam è longinquo adhuc extendamus, ut luctemur prorsus ad intrandum in angustam portam, ut in omnibus malis, quæ nos obruunt, supervincamus propter eum, qui nos adamat, Jesum Christum, cujus & exemplo excitamur, ut spiritualem magnumque impetum in hostes illos nostros faciamus, ut regno cœlorum vim inferamus illudque ad nos raptum magnâ cum manuum nostrarum spiritualium virtute & constantiâ firmiter teneamus, ut & spirituali induiti patientiâ omnes istos, quos calamitates quævis, quos mundus, quos Satanæ, quos ipsa mors nobis infligit, iclus cum gaudio animoque prorsus imperterrito sustineamus. Hæc, inquam, est confirmatio illa spiritualis, omnis confirmationis externæ, quæ sanè sine illâ mera vappa & mera umbra & merus ludus est, sanctior medulla. Hanc indigitant, hanc commendant, hanc postulant, hanc urgent Viri sancti. Evolve, si placet, loca sequentia. Luc. XXII. 32. Act. XIV. 22. XV. 32. 4I. XVIII. 23. Rom. I. II. XVI. 25. I. Cor. I. 8.

2. Cor. I. 21. 22. Col. II. 7. 1. Theff. III. 2. 3. 13. 2. Theff. II. 17. III. 3. Jac. V. 8. Hebr. XIII. 9. 1. Pet. V. 10. 2. Pet. I. 12. III. 17. Apoc. III. 2. Adde Jef. XL. 29. fqq. & Hebr. XII. 12. fqq.

III.

Sunt autem variæ jam confirmationis illius asceticæ & spiritualis species. Est confirmatio, quâ eriguntur stantes, est alia, quâ eriguntur, qui variis dubiis acti vel amore mundi illecti in apostasiam à fide vel lapsum ex vitâ spirituali proni sunt, est & alia, quæ torporem spiritualem nobis subinde subnascentem ex animis nostris excutit, est iterum alia, quæ contra calamitates & contra mortem nos munit fideque & constantiam nostram roborat, de quibus omnibus agere jam atque media illa spiritualia, queis hîc opus est, enarrare possemus, si eousque instituti nostri iret ratio. Sed non est, quòd in amplitudinem illam argumentorum excurramus. De solâ catechumenorum & juniorum ad sacrum epulum adspirantium confirmatione nobis in rerum præsentia agendum est, idque eâ brevitate, quæ saltem dignitati rei, quam tractamus, quam commendamus, nihil detrahat.

IV.

Haud dici verò fatis potest exprimive, quàm egregia ista sit vocatio, quàm pulchra Sparta, quâ ad animos juniorum cœlesti lumine imbuendos, dirigendos & sanctificandos vocamur. Insigne prorsus hoc est Ministri Ecclesiæ munus, quod omni studio & maximo, quo potest, opere ut exornet, dignitas rei poscit. O quanta quæso hæc est coram Domino Salvatore nostro gloria tenellos animos à primis mox unguiculis ad Deum ducere iisque venerationem, amorem, cultum, timorem Numinis inspirare atque ea ipsis semina pietatis infundere, quæ mentem eorum & cor cum Domino mox uniant

uniant atque nauseam mundi & voluptatum mundanarum ipsis inspirent! Ista sanè laus divina, ista virtus, quæ ex ore infantum & tenellorum proficiscitur Pf. VIII. 3. Domino non placere non potest. Et talium profectò esse regnum Dei ipse dudum professus est JESUS Marc. X. 14. Saltem de methodo, quam hic incundam habeamus, practicâ jam nobis quæstio est. Velim autem, ut ante omnia à scandalis mundi, quorum tantus est in animos tenellos influxus, præserventur illi, velim, ut exemplis præstantissimis ad pietatem excitentur, eorum maximè, quorum reverentiâ ipsos duci oportet, velim, ut pro ipsorum capto & variis illius gradibus mox incantentur cum ipsis colloquia spiritualia, ut præstantia, ut sanctitas, ut bonitas, ut justitia, ut potentia, ut omniscientia, ut omnipræsentia, ut beatitudo Numinis ipsis mox inculcetur, ut virtutum quarumvis Christianarum elegantia & pulchritudo & pretium & merces præstantissima, ut vitiorum turpitudine summaque ex illis manantia damna ipsis ad vivum repræsententur, ut idea futuræ beatitudinis & felicitatis Christianorum ipsis magnâ cum dictionis emphasi infundatur promissionesque excellentissimæ, quas pietas secum fert, ipsis proponantur, è contrario verò damnationis futuræ, quæ impios quosvis manet, horrenda miseria ob oculos ipsis sistantur, dicaturque, ipsis, si salvi, si beati, si felicitatis istius compotes esse velint, mox commercium quoddam spirituale cum Domino JESU, qui salutem istam dispense, incundum esse, ipsisque eò contendendum, huic ut placeant, quod nonnisi per obsequium exactissimum fieri possit, hunc ante omnia amandum, hunc colendum, huic obediendum esse, ad hunc preces fundendas, ab hoc petenda omnia, quæ desideremus, ipsum nos ad Patrem deducturum, ipsum nos virtute sanguinis sui à peccatis & æternâ morte liberaturum, ipsum nos ad felicitatem illam sempiternam esse promoturum, hunc, qui pro nobis &

passus fuerit & resurrexerit, & nobis olim beatam resurrectionem largiturum atque, ubi ad iudicium venturus sit, quo vivos & mortuos sit iudicaturus, damnaturum quidem impios, sed salvaturum illos, qui piè, qui justè, qui castè, qui sanctè coram ipso in hoc mundo ambulaverint, nihil esse, quod majus nobis exitium afferat quàm peccatum, quod cane pejus & angue vitandum sit, nihil verò majorem nobis gloriam, majorem salutem, majora præmia conciliare posse ac virtutum studium & sanctitatis, quæ prorsus nobis familiaris esse debeat. Hæc omnia, lector, statim ab initio inspiranda sunt tenellis animis, eâ populari *παιρησία*, eâ dictionis gravioris facilitate, eâ spirituali eloquentiâ, eâ verborum suavitate, eo sermonis ardore, eâ prudentiâ, quæ in ipsâ mentionem tenellarum viscera sese insinuet eaque miris modis capiat. Sic verò, ubi lux ista animos juniorum irradiat, ubi ideæ illæ altiùs ipsis & continuo opere imprimuntur, ubi exempla eorum, qui ipsos sic informant, eos ædificant, ubi non patimur, ut mundum ipsiusque delicias & vanitates gustent, non potest non peccus ipsorum sanctis motibus imbuti atque ipsorum desideria versus cælum verti. Nec est, quòd ajas, difficilia hæc esse. Qui enim & cum tenellis junioribusque de aliis rebus facile juxta ipsorum captum disseris atque nullo negotio, ut in commercium amplius & confabulationem quandam tecum hic descendant, efficis, & in negotio spirituali idem sanè, si ardorem, si prudentiam, si suavitatem rebus adhibeas & charismate isto sanctiore gaudeas, efficere utique potes. Nec dissuasero sanè, ut pro genio tenellorum & memoriæ ipsorum præstantissima quævis & formulas precum & dicta sanctiora imprimas, modò ne oneretur illa ratiù que & nausea & fuga rerum sacrarum ne occupet animos, probè cavendum est. Et licet subinde negotium mox haud successerit, licet difficultates plurimæ tibi hijs obvient, licet temperamentorum dura subinde

inde & malè sita indoles te fatiget, insistendum tamen & magnâ patientiâ, magna prudentiâ, multis ad Dominum precibus suis res agenda novumque semper periculum, novi iique spiritualis impetus in animos faciendi, quoad usque licuerit. Benedictionem industriæ huic spirituali tuæ profectò non denegabit Dominus, certè successus in his vel illis sequetur præstantissimus & votis tuis congruus. Ita verò vita illa spiritualis & sanctior infundetur juniorum animis, ita imago Jesu Christi cordibus ipsorum inscribetur & in illis formabitur, ita mens ipsorum dirigetur ad Dominum, ita cœlestia in ipsis excitabuntur desideria, ita, te præeunte, hæc enim præstantissima catecheseos pars est, sensim sensimque manu tuâ ducentur ad preces quoque mentales, ad preces spontaneas ex propriis cordium suorum motibus ad Dominum fundendas & desideria sua spiritualia. Ipsi explicanda, qualia in rebus mundanis utique sine ductore cùm promere possint, quidni & in spiritualibus id facere possint, maximè si exercitium accedat frequentius, quo animos eorundem exornas facilitatemque illis infundis. Tu verò & ipse sine precibus & benedictione sic nunquam eos dimittes.

V.

Ubi verò dein creverit ætas, ubi majora sumferit incrementa ingenium, & ista exercitia catechetica altiùs ut ascendant, opus est. Major deinde infundenda rerum cœlestium *virtutis*, ad lectionem librorum sanctiorum adhibendi illi, canonicorum præstantissimorum monitorumque spiritualium notitia illis imprimenda, ante omnia verò cor ipsorum pectusque magis semper magisque exornandum & ideæ illæ atque desideria spiritualia, ut majus nascantur incrementum, conandum est. Dicendum, omnia cogitata nostra, omnia verba, omnes actiones meditatione Dei, precibus ad Deum fundendis,
côn-

continuâ vigilantia & perpetuo cum Deo commercio esse
 sanctificandas, carni oblectandum semper, vitandum mun-
 dum, deferenda peccata quævis, quæ utpote certissimam se-
 cum mortem ferant, Deum esse Salvatorempque optimum, cui
 thronus, cui regimen in corde nostro concedendum sit, totum
 ipsi dandum cor, ipsi, non nobis, vivendum esse, ipsius fa-
 lutem, nobis quam meruerit, jugiter apprehendendam esse,
 deploranda mox esse peccata, quæ nobis obrepant & cottidiè
 respiscendum esse progressusque continuos in sanctificatione
 & vitâ spiritali esse faciendos, idque tenendum, neminem
 beatum, neminem felicem esse, nisi Christianum, qui, licet &
 in hoc mundo sæpè miser sit, eò beator tamen sit, quòd excel-
 lentissimæ gloriæ pondus ipsius calamitates sequatur. Non pos-
 sumus, lector, rem jam ob instituti brevitatem enarrare pro-
 lixius. Id unum adjicimus, junioribus id sollicitè quoque in-
 culcandum esse, Christianismum non in externis pompis & cæ-
 rimonis consistere, nec operibus externis ecclesiasticis absol-
 vi, sed in corde radices suas agere debere, ornatum Christia-
 norum esse internum, regnum Dei intus in Christianis esse,
 magno porrò ardore illud quærendum esse & rapiendum ad se-
 se, nihil Deo odiosum magis esse quàm hypocrisim, nihil mi-
 serius quàm vanam de conversione persuasionem, Christianis
 mundum simpliciter esse abnegandum, Deo sinceritatem cor-
 dis & humilitatem & obsequium cæcum placere & quæ ejus-
 modi sunt. Sed opus est, ut cohibeamus calamum, qui ni-
 mis currit & prolixus est. Quàm verò optandum est, ut ejus-
 modi spiritu agantur omnes, queis informatio juventutis,
 queis educatio illius, queis cura scholarum est concredita, ubi
 insignis utique hic defectus est, quòd nonnisi opus operatum
 subinde inculcatur junioribus, quòd memoria saltem ipsorum
 exornatur & imbuitur, quòd theoria saltem de rebus sacris
 eaque maximam partem emortua & gracilis ipsis infunditur,
 quòd

quòd ipsi, qui docent, vitâ & ardore spirituali carent, quòd scandalis mundi & exemplis pravis corrumpuntur ut plurimum animi, quòd falsâ methodo, quæ nauseam discipulis creat, quæ molesta nimis est oneraque humeris eorundem injicit, quæ vix sustinere possunt, & ubi haud prudens est severitatis & indulgentiæ atque benignitatis temperamentum, opus hoc malè agitur, quòd torpor quidam docentium intrat animos, oneri hoc sibi esse existimantium, quicquid hic agunt, quòd magna est eorum raritas, qui exemplo suo alios excitare, qui *παρρησίαν* spirituales, qui prudentiam rebus affundere nòrunt.

VI.

Ex iis, quæ diximus, facile patet, quòd Catechumenorum animi ad confirmationem, de quâ agimus, præparandi sint. Scilicet non imbuenda saltem, uti jam posuimus, hic memoria est, sed luce divinâ & sanctiore illuminandus intellectus & cor maximè ad Deum vertendum sanctificandumque est. Accedere debet plenior de rebus divinis, de articulis fidei, de regno Dei solidiorque & ascerica informatio cujus beneficio in scholam Spiritus S. Doctoris interni, deducantur catechumeni, ut ibi in intimis cordium suorum receptaculis Jesum docentem quærant & audiant, ut gratiam ipsius gustent, ut Spiritus S. spirituali unctio, quæ omnia docet, perfruantur, ut à tanto Doctore discant ipsi, quid agere habeant, quid ommittere, ut ab ipso viam salutis edoceantur. Ab hoc præstantissimo Magistro opus est ut ante omnia confirmentur, si confirmatio externa ipsis prodesse velit. Quàm verò egregium hoc est, quàm pulchrum, quàm suave, quàm jucundum, quàm beatum, si tales animæ, queis ista gloria jam competit, deducantur dein ad ritum confirmationis solennem atque ubi confirmatio externa confirmationi internæ & sanctiori sic superstruitur,

E

struitur,

fruitur, ubi sancto cum tremore & gaudio acceditur ad tantum opus, ubi cor & lingua catechumenorum ebulliunt ad præstantissimam fidei professionem faciendam, ubi spontaneas easque præstantissimas preces sine difficultate effundunt pectora amore dulcissimi JESU delibuta, ubi ardor spiritualis mentes animat, ubi magnâ cum animi in Deo jam fidei promittuntur, magnâ cum resolutione spirituali abrenunciatur Satanæ & mundo & omnibus illius pompis, ubi foedus illud sanctissimum, quod in baptismo pepigimus, non sine sanctiore peccatoris affectu repetitur, ubi amplissima Domino promissio de fervendo deposito, de obsequio fidei perpetuo & de constantiâ spirituali usque ad mortem protendendâ fit! Sic verò non succedere non potest largior divina benedictio, ubi Sacerdote manus imponente & precante, Spiritus S. ipse roborat, firmat, fundat, stabilis, confortat corda & suavissimo & luculento planè gratiæ suæ motu illa tangit & ungit & obsignat & tota, quanta quanta sunt, luce & gratiâ suâ plenissimè perfundit & irradiat & ad feliciter perficiendum fidei agonem miris modis sic excitat & impellit, atque ad epulum sanctius pleniorumque Dei fruitionem mirificè sic præparat & sanctificat.

VII.

Restat, ut de Ministris confirmantibus pauca, sed necessaria adspargamus. *Vestrum est, O MEL, ritum hunc confirmationis solennem nuperrimè in Ecclesias nostras invecum omnibus modis exosculari. Facile autem jam pro eâ, quâ imbutos vos esse jubet Dominus, spirituali sapientiâ capitis, carimoniam hanc à vobis sanctiore isto ministerio & asceticâ illâ methodo sanctificandam esse, cujus rationes modo edisseruimus. Absit, absit per omnem modum, ut istâ formularum prælectione nudâ ritusque nudâ administratione existimetis absolvi opus hoc adificandæ Ecclesiæ tantoperè accommodum, si rectè, si sapienter, si piè, si asceticè inflecta-*

*fiectatur. Mementote, precor, non litera sed Spiritus vos Mini-
 stros esse, quos id ante omnia agendum sit, ut Catechumenos ve-
 stros divinâ imbutos luce divinâque & sanctiore vitâ, internâ
 illâ, matros sistatis benedicendos Domino, ut imaginem JESU
 in tenellis istis animis efformetis, ut tanquàm castas & sanctas
 sponsas ipsos ad Salvatorem adducatis, ut sanctificationis præ-
 stantissima ardorem ipsis infundatis, ut ad sanctissimam cum Deo
 communionem ipsis viam monstretis, ut virtutis studium sum-
 mum ipsis jugiter commendetis, ut Evangelicâ methodo, non le-
 gali, quæ ad externa saltem respicit, sed eâ, quæ cor corrigit
 & ornat, pectora ipsorum informetis, dirigatis & præparetis. O
 verò beatos vos & longè felicissimos, major enim gloria & beati-
 tudo non datur, si & ipsi Spiritu illo sanctiore repleti ex san-
 ctiore pectorum vestrorum fundo verba vitæ ad sanctificandos Ca-
 techumenorum vestrorum animos effundatis, si spirituali quâdam
 παρρησία & cælesti eloquentiâ in ipsorum & totius Ecclesiæ, quæ
 vos sic perorantes audit & exosculatur, animos ingrediamini,
 si tum in junioribus tum in adultis ardorem istum spirituales,
 qui confirmationis spiritualis medulla est illiusque prora & puppis,
 accendatis, si precibus ad Dominum coram catechumenis & totâ
 plebe ecclesiasticâ fuis sanctum quoddam gaudium, sanctum timo-
 rem ipsis infundatis sanctasque lachrymas ex gaudio spirituali
 manantes exprimat animis huic negotio intentis. Ipsi verò jam,
 ita precor repetoque, & vos ipsos ad tantum opus ritè & magna
 quidem cum pectoris vestri sanctificatione preparate & accingite.
 Rogate Dominum, ut largam fidei & charismatum hîc vobis ne-
 cessariorum; maximè ardoris & eloquentiæ spiritualis & spiritus
 precum mensuram vobis largiatur. Tundite cælum, ut prolixos
 edificationis & benedictionis cælestis rivos in Catechumenos ve-
 stros depluat linguamque vestram & manus, quas imponitis, san-
 ctificet mirificet & gratiâ spirituali omnigenâ fecundet. Obtestami-
 ni vestros, ut sacramentum, quo denuò se obstringunt, intemerat-
 um*

rum seruent seseque inculpatos olim sistant in die Jesu Christi. Plenam deinde benedictionem divinam in capita Catechumenorum vestrorum effundite iisque, quæis potestis, viribus spiritualibus, quas in unum hîc colligere licet, sanctum hoc opus obsignate (a). Quanta verò, amabo, hac gloria coram Domino erit olim, si Ecclesiam vestrâ pietate ita edificaveritis Dominoque restitueritis olim illos, quos vobis tradidit (b)! Mirum est, quod inde expectare vobis licet, præmium, excellentissima beatitudo, quam ut adipiscamini, quâ ut coronemini, saxis Dominus, cujus amplissima charismata gratiamque pleniorẽ ad Spartam hanc maximè exorandam vobis calidissimis votis apprecamur.

Enriquelgov

de confirmatione Ecclesia Anglicana.

Qui in prodromo tractationis synopticæ de confirmatione catechumenorum p. 46. 47. promisimus, nos de confirmatione in Ecclesiâ Anglicanâ usitatâ hîc latius acturos esse, pollicita jam exsequimur. Quicumque verò indolem confirmationis Anglicanæ nosse voluerit; is opus est, ut evolvat Liturgiam Anglicanam sive librum precum communium *the book of common prayers*, qui Anglicè vocatur. Non verò cum hîc intelligimus, qui sub Henrico VIII. A. 1543. prodiit, nec eum, qui sub Eduardo VI. A. 1548. fuit editus, sed illum, qui sub Elisabethâ A. 1559. fuit compositus atque à Parlamento confirmatus, itemque à Carolo II. A. 1662. denuò in Ecclesiam Anglicanam inductus. Unde nolim, ut lector jam illam

(a) Formulam ejusmodi confirmationis asceticæ prævimus in dem Herzens - Catechismo sub initium & finem nulla præscribendo verba sed modum saltem dictionis asceticæ, & qui ea inflecti amet, paulisper ostendendo. Caterùm eum ferè in modum Hagæ Comitum ante plures annos Catechumenos suos solenniter confirmantem non sine ædificatione magnâ audivimus Theologum hodie Hanoviensem præstantissimum, JO. GERHARDUM MEISCHENIUM.

(b) Jes, VIII, 18.

lam Eduardi VI. editionem consulat, quæ & Londini A. 1717. denuò prodiit. Nostra, quam volumus, latinè sæpius fuit edita. Vidimus editionem Londini 1670. latinè cusam. Nuper demùm ibidem A. 1720. tertiâ vice ea ipsa prodiit. Græcè eam dedit ELIAS PETILIUS A. 1638. Gallicè edita est A. 1626. eodem loco & prodiit quoque in eâdem linguâ nuper Londini A. 1719. 8. sub titulo: *La Liturgie de l'Eglise Anglicane*, curante JACOBO ABBADIE. Germanicam editionem Francofurti ad Viadrum A. 1704. 8. dedit vir celeberrimus DANIEL ERNESTUS JABLONSKY. Titulus est: *Die Englische Liturgie oder das allgemeine Gebeth - Buch, wie auch die Handlung der Heiligen Sacramenten und anderer Kirchen-Ceremonien samt denen 39. Glaubens - Articula der Englischen Kirchen.* Hic, quod confirmationem attinet, ponitur primò Catechismus, quem nosse debet confirmandus. Quaritur hic à confirmando, quid sponsores ipsius promiserint, cùm baptizaretur. Respondet iste, eos promississe tria, 1. abrenunciationem Satanæ & mundi, 2. fidem Christianam in symbolo Apostolico comprehensam, 3. servationem mandatorum Christi. Postea interrogatur confirmandus, num hæc ipsa præstare velit ille & confirmet. Quod ubi affirmat, recitare jubetur symbolum Apostolicum, quod & ipse, propositis quæstionibus, explicat dein brevissimis & recitat quoque Decalogum cum adjunctâ brevi explicatione, quæ omnia Christianissimi officia in se complectitur, atque mox, se propriis viribus ista præstare officia non posse, sed opus se habere hic virtute Spiritûs S. precibus à Deo impetrandâ. Quo factò & orationem Dominicam recitat exponitque, atque ad quæstionem de sacramentis N. T. respondet, duo saltem esse, baptismum & S. Cœnam. Affirmatur hic à confirmando expressè, in sacramentis esse elementum & signum externum & gratiam internam, illud in baptismo esse aquam, hoc gratiam regenera-

tionis, in S. Cœna panem & vinum illud esse, hoc corpus & sanguinem Christi, quæ à fidelibus verè accipiantur ad confirmationem animæ, nullum verò ad hoc sacramentum esse admittendum nisi, qui poenitentiam egerit & cui novæ obedientiæ certum sit propositum. Catechismo finito, injungitur Pastoribus, ut magnâ cum assiduitate quovis die Dominico & festo instituunt catechisationes, &, ubi catechumeni ad maturum judicium pervenerint & in omnibus Christianæ fidei capitibus ritè instructi & probè preparati fuerint, eos deducant ad Episcopum, hic ut eos denuò tentet videatque, num confirmari solenniter, num ad S. Cœnam admitti possint. Jam, quando Episcopus dignos judicat catechumenos, qui confirmantur, certis confirmationi dies destinatur, & præsentibus confirmandis eorumque sponforibus vel ipse Episcopus vel Presbyter, cui negotium illud tradiderit ille, Ecclesiam congregatam alloquitur deque re præsentis informat. Mox Episcopus ad confirmandos sermonem flectit eosque interrogat, num jam servare velint ea, quæ, cum baptizarentur, sponfores eorum olim promiserint. Ubi quæsitum sonorâ voce affirmant, Episcopus ita infit: *Auxilium nostrum est in nomine Domini.* Respondet cœtus, *Qui fecit cœlum & terram. Ep. Nomen Domini laudatum sit & benedictum. Cœtus. Inde ab hoc tempore usque in aternitatem. Episc. Domine, exaudi preces nostras. Cœtus. ut nostra petitio veniat ad te.* Hæc enim Ecclesiæ Anglicanæ consuetudo est, ejusmodi antiphonas in cœtu juxta antiquum ritum formare. Postea orationem Episcopus fundit super catechumenos Deumque, qui eosdem per aquam & Spiritum S. regeneraverit ipsisque peccata remisit, orat, ut ipsos confortet Spiritu suo sancto & augeat in ipsis charisma sapientiæ & fidei eosque impleat timore suo. Oratione finitâ in genua procumbunt confirmandi singulisque imponitur manus, additâ hæc precatione: *Domine,*

mine, Deus noster, conserva hunc servum tuum in gratiâ celesti, ut tuus constanter & in æternum sit, & ange in illo magis magisque Spiritum tuum sanctum, ut perducatur ad æternum regnum tuum. Amen. Dein ad populum Episcopus ait: *Dominus vobiscum.* Respondet cœtus: *Et cum spiritu suo.* Recitat postea orationem Dominicam denuòque orat super confirmatos totamque Ecclesiam & benedictione cœtui datâ totum actum finit. Nemo & admittitur ad S. cœnam nisi qui confirmatus vel ad confirmationem proximè accipiendam paratus sit. Hastenùs Liturgia illa Anglicana. Jam autem ex hâc pleniore rerum recenssione patet, verum esse, quod in prodromo nostro p. 47. 49. diximus, *nullum hic esse chrisma Pontificium, nullos ritus supersticiosos, egregia omnia, imò mirum & esse, quòd Presbyteriani in Angliâ confirmationis quoque ritui, qui in Ecclesiâ Anglicanâ usitatus sit, tam insensû sint.* Ast non condemnandi sunt Presbyteriani inauditi, sed videndum, quid confirmationi Anglicanæ opponant. Mentem eorum, eja, exprimat JAC. PEIRCIUS *, qui *vindicias fratrum dissentientium in Angliâ adversus V. C. Gulielmi Nicholsii defen-*

* Exstitit hic Minister Ecclesiæ Presbyterianæ Exoniensis magnamque sibi famam conciliavit, tum quòd contra Nicholsium nomine totius Ecclesiæ Presbyterianæ scripsit, tum quòd contra *Andream Snape*, Theologum Anglicanum, (qui ob sermonem seditiosum nuper habitum jam pœnas expectat, & idem ille est, qui Anno 1706. ab Academia Cantabrigiensi ad Jubilæum Francofurtanum missus fuit & ad quem celeb. vir. *Jo. Fabricius* olim Epistolam dedit ediditque ad falsas relationes & imputationes depellendas,) scripsit *the dissenters reasons for not writing in the behalf of persecution* London 1718. 8. tum quòd ob Arianismum defensum ante aliquot annos officio motus est à suis, qui tanti eum antea fecerant. Vide an authentick account of several things done and agreed by the dissenting Ministers lately assembled at Salter's Hall. London 1719. 12. & the western inquisition or

defensionem Ecclesie Anglicane ** scripsit. Sunt autem hæc, quæ is P. 3. C. 7. p. 335. sqq. monet. I. Superstitiosum hoc esse, quod impositioni manuum in confirmatione virtus spiritalis adscribitur. Ita enim orare Episcopum: *supplices te rogamus pro his famulis tuis, quibus sanctorum tuorum Apostolorum more manus nostras imposuimus, ut hoc signo certiores fiant de tuo favore, clementiâ & bonitate erga ipsos.* II. Superstitiosum porro & hoc esse, quod confirmationem Theologi Anglicani referant inter *sacramentalia*. III. Falsum hoc esse, quod antiqua Ecclesia eam confirmationem habuerit, quæ jam in Ecclesiâ Anglicanâ obtinet. Olim enim confirmationem mox adhæsisse baptismo, in Ecclesiâ vero Anglicanâ plurimorum annorum intervallo ab eodem eam sejunctam esse. IV. Patres antiquissimos, qui confirmationis mentionem faciant & ad quos provocent Anglicani, plurimùm hic hallucinari, tum quando baptismo derogant collationem Spiritûs S. tum quando impositioni manuum arrogant ejusdem dationem, id quod faciant Tertullianus & Cyprianus. V. Perperam & Anglicanos provocare hîc ad Act. VIII. & XIX. cum ibi non de ordinariâ quâdam baptizatorum confirmatione sed de extraordinariorum & miraculorum *χαρισµατων* collatione per impositionem manuum factâ sit sermo, nec enim manus omnibus Samaritanis tum fuisse impositas, quia omnes donum miraculorum non acceperint, nec ordinaria saltem charismata hîc collata esse, quia Simon Magus aliâs ista pretio oblato haud expetiturus fuisset, nec Episcopos Anglicanos

cos

a relation of the controversy, which has been lately among the Dissenters in the west of England. by James Peirce. London. 1720. 8. Adde Bibl. Angloise T. 6. P. 1. p. 89. notâ (a)

** Londini 1710. 8. Prodiit postea nova eaque auctior editio sed Anglicana ab ipso Authore facta sub titulo: *a vindication of the dissenters; in answer to Dr. William Nichols defence of the doctrine*

quoque esse, qui Spiritum S. largiri suã *χρησθεσία* possint, nec Hebr. VI. 2. de confirmatione sed de ordinatione agere. VI. mirum esse, quòd *Nicholsius* statuat, ritum confirmationis jam ante Tertullianum fuisse memoratum ab Irenæo & memoratum etiam postea Theophilo Antiocheno. VII. Et hoc quoque superstitionem olere, quòd *soli* Episcopo arrogant Anglicani jus confirmandi idque ex sacris Scripturis, videlicet ex Act. VIII. probare conentur, ubi Philippo baptizandi quidem concessa fuerit sed non ita confirmandi potestas, quã posteriore solã fulserint & gavisi fuerint Apostoli. VIII. Denique & hoc malè se habere, quòd confirmationi quædam necessitatis notio fuerit adspersa. Scilicet Eunuchum fuisse à Philippo baptizatum, sed non legi eundem ab Apostolis confirmatum, imò multos alios legi baptizatos, sed non confirmatos. Addit tamen vel tandem PEIRCIUS hoc epiphonema: *Ritum ipsum in se spectatum nequaquam aversamus, immò in Ecclesiã utilem reddi posse putamus.* Et hæc est mens PEIRCIJ, quam in compendium redegimus, ita quidem, ut abusus confirmationis, quos Ecclesiæ Anglicanæ objicit, sicco pede (hi enim rem ipsam suspectam reddere nesciunt,) præterierimus. Digna hæc sunt, ut arbitròr, quæ examinentur, & eò quidem magis, quòd totum de confirmatione argumentum reddere illustrius possunt & lucem affundere illi. Quod primum attinet, non est, quòd ad vivum ista verba refecentur. Neque enim huic *signo*, huic impositioni manuum virtus tribuitur spiritualis, sed eo ipso, quòd *signum* illa saltè nuncupatur, non est, quòd istam cogitationem in animum labi patiamur. Certè enim impositio manuum *signum* est gratiæ, quæ confertur. Quis dubitet?

F

Et

and Discipline of the Church of England, in three parts, written first in latin and now translated into English with large additions, by James Peirce. London 1718, 8.

Et, licet *Petrus Heylinus* in Cypriano Anglico, quem *Peircius* citat, hoc est, in historiâ vitæ & mortis *GUIL. LAUDI* Anglicè scriptâ f. 9. 10. confirmationem inter *sacramentalia* referat, tamen, si æqui esse velimus, hæc vox haud premenda nimis est, sed generalissimo in significato accipienda, etsi cautius sit, eâ, utpote æquivocâ, nunquàm uti (*). Uno verbo, ipsi Theologi Anglicani impositionem manuum meram esse cærimoniam externam existimant, quæ, si cum precibus conjuncta sit & Episcopi & Ecclesiæ, supposito subjecto habili, conjunctam habeat gratiam Spiritûs S. Vide illustrissimi Archiepiscopi Cantuariensis *GUL. WAKII* the principles of the Christian Religion explained P. 6. sect. 52. qu. 6. Quod porrò dicitur, confirmationem veteris Ecclesiæ appendicem fuisse baptismi, id rectè quidem se habet. (**)

ros

(*) Et sanè ipsi Theologi Anglicani confirmationem Pontificiam respiciunt, uti in prodromo jam p. 49. indigitavimus, perinde uti *Apologetica Augustanæ Confessionis* C. 7. p. 201.

(**) Qui hanc quæstionem, *num confirmatio antiquæ Ecclesiæ saltem fuerit appendix baptismi, vel ritus à baptismo separatus?* penitus excussum legere contenderit, is ea, quæ inter *DALLÆUM* & *HAMMONDUM* olim disputata fuere, quæ & in prodromo nostro p. 35. 36. allegavimus, cum fructu evolvat. Hæc enim inter viros illos præcipua fuit controversia. Ubi hoc adhuc addere convenit. 1. Commentario illi eruditissimo, quem *HAMMONDIUS* de confirmatione scripsit, *H. Sarisburiensem* egregiam præfationem præfixisse, ubi ait, *Hammondum* inter eos, qui confirmationis utilitatem summam agnoverint, post *ERASMUM*, *CASSANDRUM* & *CHEMNITIIUM* recensere quoque potuisse *CALVINUM* & *BEZAM*. Scilicet *CASSANDER* in consultatione p. 63. 64. haud malè ostendit, quæ confirmatio apud Protestantès retineri possit, art. 9. ad quem & conferri possunt, quæ scripsit *GROTIUS* in annotatis ad consultationem *Castellani* p. 69. 70. & *RIVETUS* in annotata *Grotii* p. 73. qui & ipse confirmationem istam sic purificatam approbat, Ipse verè

tos saltem valere, non verò ad Pædobaptismum quadrare, res ipsa monet, ubi credo, haud malè divelli confirmationem à baptismo; hoc sine, ut fœdus & sacramentum baptismale adultis in memoriam revocetur. Nec, Pædobaptismum in veteri Ecclesiâ cum confirmatione ista chirotheticâ mox junctum fuisse, Presbyterianorum quis unquam probaverit. Cæterùm antiquos Patres impositioni manuum nimis subinde tribuere egomet sanè haud negaverim. Patet id vel ex iis, quæ Tertullianus, quæ Cyprianus de confirmatione memorant. Sed cautior hic, uti jam vidimus, Ecclesia Anglicana est. Ubi verò ad Act. VIII. & XIX. provocant Theologi Anglicani, iterum existimaverim, cum grano solis rem esse capiendam. Certum est, ab Apostolis tum extraordinaria Spiritus S. dona fuisse collata, quæ hodie nemo mortalium confert. Itaque, si ad ista loca provocaverit, qui confirmationem inde derivat, analogiam saltem quandam inde format ille, qualem sub initium dissertationis hujus nostræ indigitavimus. Certè enim

F 2

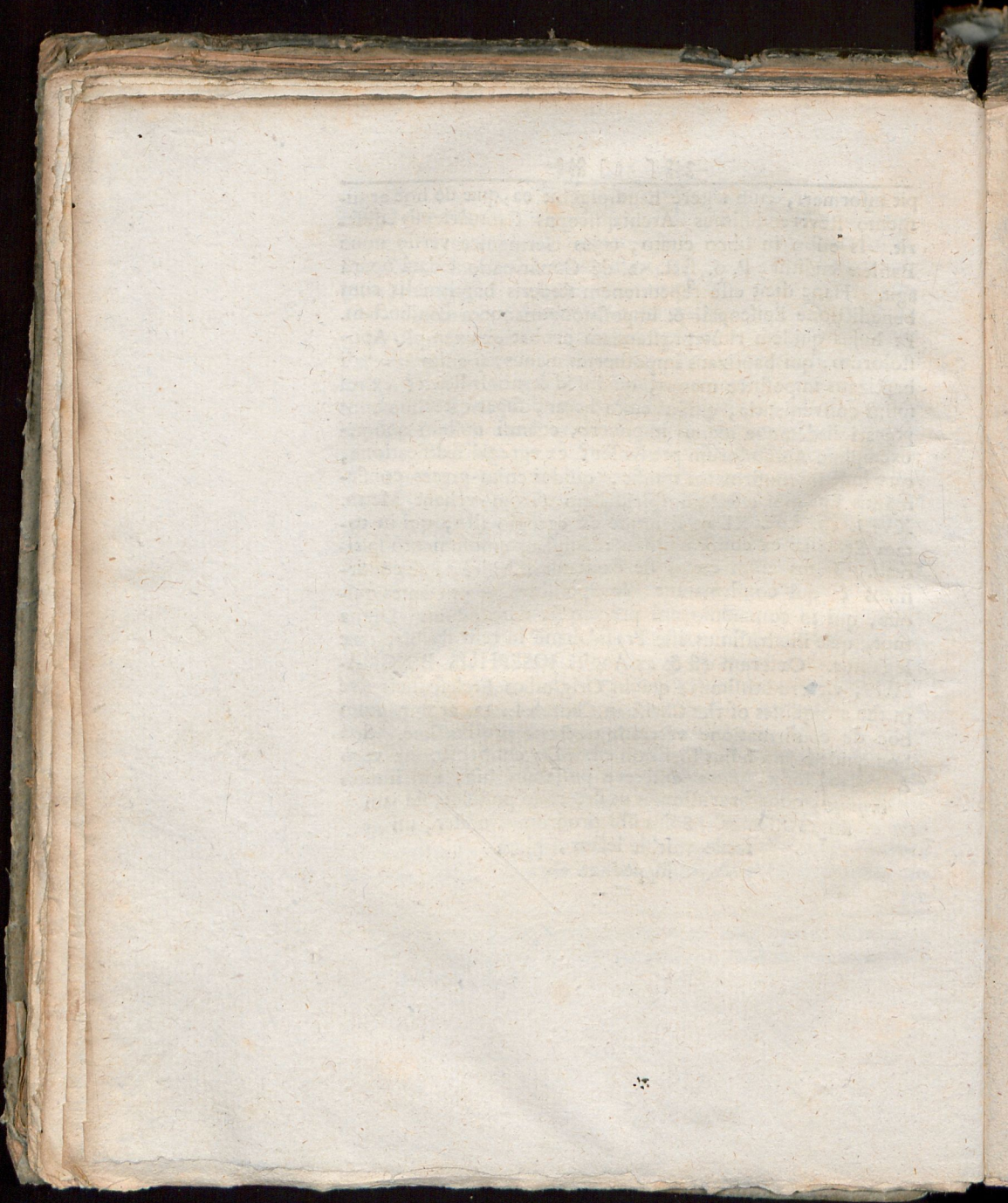
im-

GROTIUS & alibi, tum in viâ ad pacem p. 291. tum in dissertatione, *an semper communicandum sit per symbola?* p. 22. editionis Dodwellianæ confirmationem laudat. CALVINUS verò non solum in instit. & ad Hebr. VI. 2. confirmationi calculum suum adjicit sed & intra tractu de Christianæ pacificationis & Ecclesiæ reformandæ ratione, (quem sine nomine editum CALVINI esse GROTIUS ait apud Placcium de anonymis f. 145. n. 815.) C. 12. p. 55. sqq. editionis à Riveto datæ datâ operâ & prolixè satis de confirmatione agit. Denique THEOD. BEZA ad Hebr. VI. 2. eandem tibiam inflat. Jam & hoc 2. notamus, HAMMONDUM in præf. ad comment. suum de confirmatione §. 8. f. 858. Opp. T. 4. existimate, confirmationem per *σφραγίδα* illam, quæ 2. Tim. II. 9. memoretur & Gnosticorum *κακοηλίας* sit opposita, indigitari. Idem HAMMONDUS C. 2. lect. 2. f. 868. explicat, quid Ecclesia Anglicana sub Henrico VIII. de confirmatione senserit, atque in libro isto confirmationem Anglicanam latius contra DALÆUM evchit.

impositio manuum Apostolica, quæ miraculorum *χάρισμα* contulit baptizatis, ab hodiernâ *χειροθεσία* confirmatoria diversissima est quoad tertium istud, quod est miraculorum collatio, ast hujus tamen congruentiam suadet convenientiamque ostendit, quòd per hanc baptizati sic confirmantur in gratiâ jam acceptâ & sic magis magisque ad servandum illius depositum excitantur. Caterum, quæ ex Irenæo & Theophilo Antiocheno allegantur testimonia, nolim & egomet urgere nimium. Rem prolixius diducemus, ubi de Ecclesiæ Græcæ antiquioris confirmatione, ubi & de hæreticorum antiquorum confirmatione datâ operâ differere nobis continget. Denique, quòd soli Episcopo confirmationis negotium tribuit Ecclesia Anglicana, libertatis Ecclesiasticæ res (***) est, eò magis hîc approbanda, quòd & in veteri Ecclesiâ ordinariè Episcopis solis provincia ista fuit demandata. Sic &, ut arbitror, eò melius prospicitur rebus, ne confirmantur indigni. Nec sunt, ita arbitror, qui absolutam confirmationis Episcopalis necessitatem apud Anglos statuunt, cum inter ritus ecclesiasticos illi eam saltem, ut jam diximus, referant. Unde mirum sanè est, Presbyterianos & hunc ob ritum, egregium sanè, Ecclesiæ Anglicanæ infensos esse. Quantò præstantius & genio Christianismi, qui pacem ecclesiasticam suadet, convenientius hoc foret, ritum ab Ecclesiâ Anglicanâ semel adoptatum eo, quo hîc opus est, ardore spirituali sanctificare eumque Ecclesiæ utilem reddere, quàm ob res indifferentes, ob carimonias, ob ritus continuare schisma, quod Ecclesiam vastat! Vellemus jam addere rationes DAV. CALDERWOODI, quem jam in prodromo allegavimus, nisi objectiones, quas format, eadem essent. Qui de confirmatione Anglicanâ penitiùs cupit

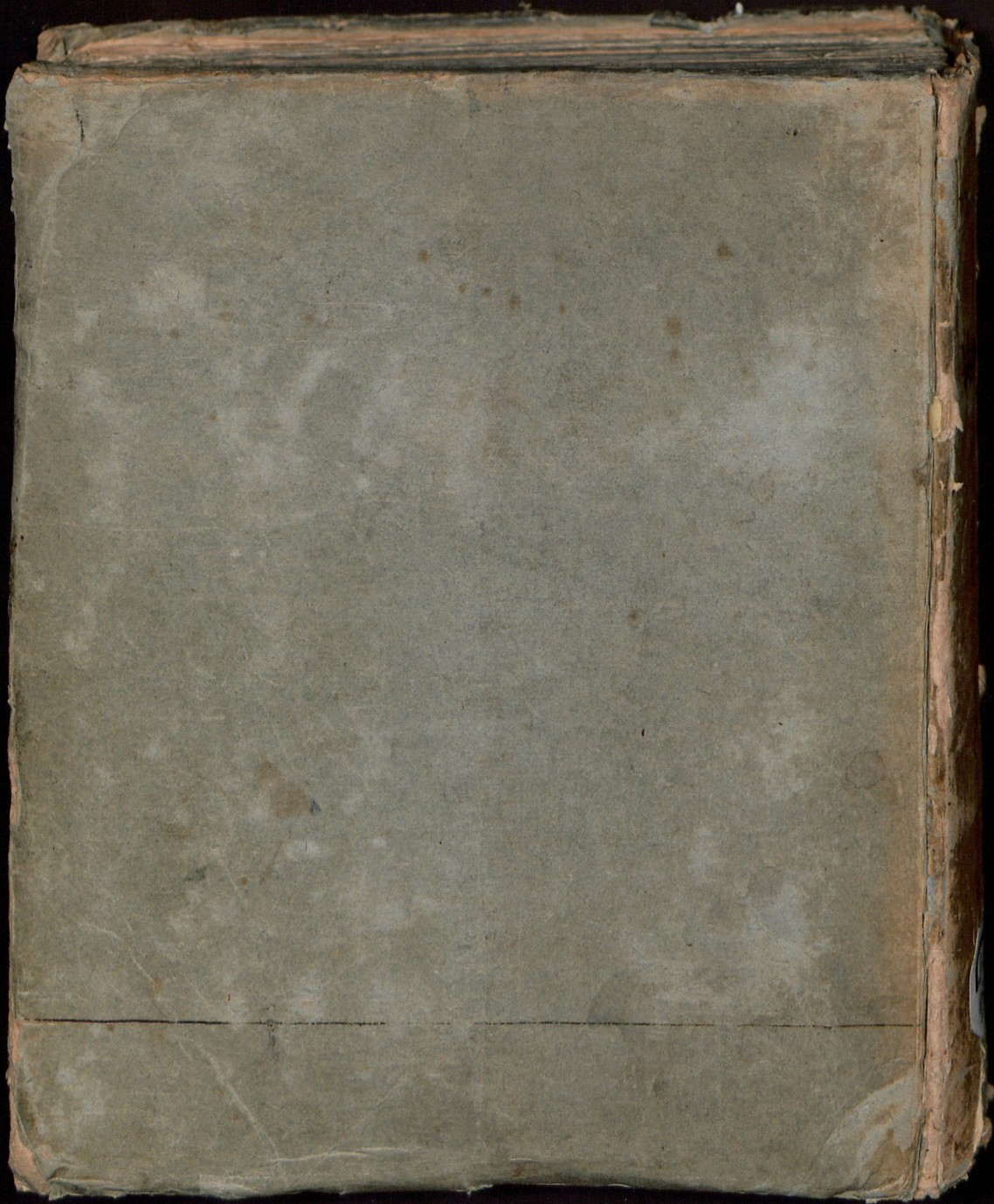
(***) Licet hinc, confirmationis ritum etiam noviter introducere. Hæc enim libertas Ecclesiis conpetit, uti rectè docetur in Formulâ concordiæ C. 10. p. 791.

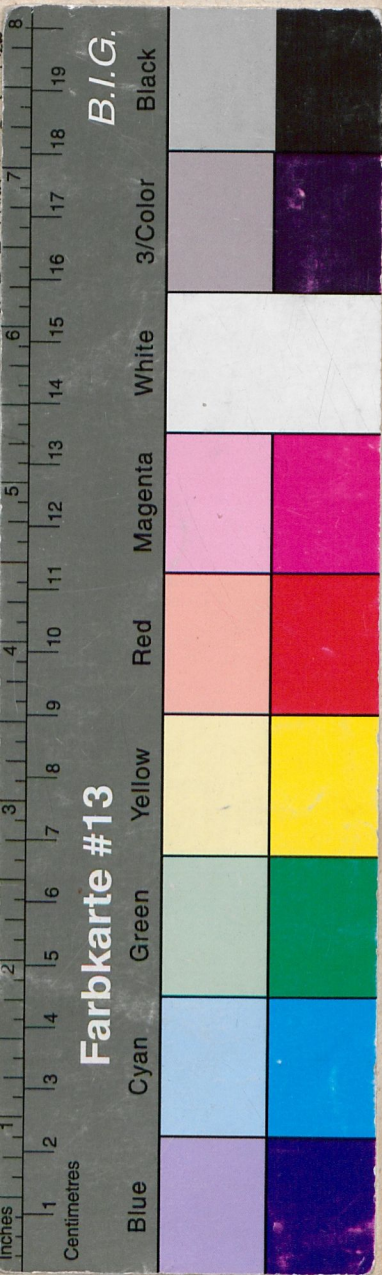
pit informari, eum legere haud pigebit ea, quæ de hoc argumento Reverendissimus Archiepiscopus Cantuariensis disserit. Is enim in libro citato, cujus Germanica versio nunc Basileæ cuditur, P. 6. sect. 52. de Confirmatione datâ operâ agit. Hanc dicit esse repetitionem fœderis baptismalis cum benedictione Episcopali & impositione manuum conjunctam. Et hujus quidem ritûs præstantiam probat ex exemplo Apostolorum, qui baptizatis imposuerint manus, si enim Apostoli baptizatis imposuere manus, quidni id & nobis liceat? ex rei ipsius convenientia, quidni enim liceat, super catechumenos precati iisdemque manus imponere, etiamsi nullum quoque exemplum Apostolorum præviisset? ex egregiâ ædificatione, quæ inde in confirmatos transit, quidni enim preces confirmantis Episcopi effectum spiritualem secum vehant Matth. XVIII. 19. Luc. XI. 9. denique ex egregio illo, qui in totam Ecclesiæ ex confirmatione redundat, emolumento spirituali. Totus enim coetus sic excitatur mirificè, ipse confirmans & qui confirmantur & Sponsores & præsentis quique, qui in communionem precum sic descendunt. Digna sunt, quæ illustrissimus iste Præsul hanc in rem scribit, quæ legantur. Cæterum est & ex Anglis JOSEPHUS BINGHAMUS, vir eruditissimus, qui in Originibus Ecclesiasticis sive in the antiquities of the Christian Church L. 12. argumentum hoc de confirmatione veterum tractavit prolixissimè. Sed hoc quidem jam hujus loci non est. De confirmatione verò Anglicanâ longè plura disserere possemus hîc, nisi limites *emples*, quod brevissimum ut sit, ratio postulat, sic jam migravissimus. Solus iste prodromus noster, uti facile videbit lector, plura suppeditat.

Jb 4517

X 2284234

Q. D. B. U.

DISSERTATIONEM HANC THEOLOGICAM
DE

**CONFIRMATIONE
CATECHUMENORUM**

*IN ECCLESIIS AUGUSTANÆ
CONFSSIONIS*

usitatâ

ITEMQUE DE

CONFIRMATIONE ANGLICANA

P R Æ S I D E

**CHRISTOPH. MATTHÆO
PFAFFIO,**

Doctore & Professore Theologo atque Cancellario
in Aulâ novâ

DEFENDENT

- M. GEORG JSRAEL PRÆMER, *Thermiferinus.*
- M. JOHAN. PHIL. HASENMAYER, *Heimsheimensis.*
- M. JOHANNES ROMINGER, *Ebingensis.*

TUBINGÆ

imprimebat JOSEPHUS SIGMUNDUS

A. M DCC XXIII.

..

no. 109.